

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.019.04.2022

URZĄD GMINY SOLINA
z/s. w Polańczyku

2022 -12- 01

L.dz. 14922/2022/P
podpis zał.
.....

Pan

Adam Piątkowski

Wójt Gminy Solina

Urząd Gminy Solina z siedzibą w Polańczyku

ul. Wiejska 2, 38-610 Polańczyk

Sekretarz
Gminy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/007 – Realizacja zadań finansowanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Solina ¹ z siedzibą w Polańczyku
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Piątkowski, Wójt Gminy Solina, od 16 listopada 2014 r. ² (akta kontroli: tom I str. 4-5)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Opracowanie planu finansowego dla rachunku środków pochodzących z Funduszu ³ i jego wykonanie. 2. Wnioskowanie o środki z Funduszu i ich wykorzystanie. 3. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczych (informacyjnych).
Okres objęty kontrolą	Od 1 kwietnia 2020 r. do 30 czerwca 2022 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	1. Robert Szwagiel, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/122/2022 z 14 września 2022 r. 2. Roman Chrząszcz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/113/2022 z 15 lipca 2022 r. 3. Mateusz Malig, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/114/2022 z 19 lipca 2022 r. (akta kontroli: tom I str. 1-3)

¹ W dalszej części również „Gmina”.

² W zaświadczeniu z dnia 1 grudnia 2014 r. Gminna Komisja Wyborcza w Solinie z/s w Polańczyku stwierdziła, że w wyborach z 16 listopada 2014 r. Adam Piątkowski został wybrany wójtem Gminy Solina.

³ Pod tym pojęciem w wystąpieniu pokontrolnym należy rozumieć Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 powołany na mocy art. 65 ust.1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020 poz. 568 ze zm.), zwanej dalej ustawą o zmianie ustawy COVID-19.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Otrzymane z Funduszu środki Gmina prawidłowo zgromadziła na wyodrębnionym rachunku dochodów. Na 2021 r. i 2022 r. Wójt rzetelnie opracował plany finansowe dochodów i wydatków Funduszu. Pomimo otrzymania środków z Funduszu w 2020 r. Wójt nie opracował planu finansowego na ten rok, co stanowiło naruszenie dyspozycji art. 65 ust. 12 ustawy o zmianie ustawy COVID-19.

Plany finansowe na 2021 r. i 2022 r. zostały opracowane na podstawie zawartych umów, faktycznie otrzymanych środków bądź promesy ich przydziału. Poszczególne inwestycje ujęte w planach finansowych wynikały z kosztorysów i danych z analiz kosztów realizacji inwestycji przeprowadzonych przez pracowników Gminy. Na tej podstawie ujęto we wnioskach wartość zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć. Wydatki zostały poniesione na cele określone we wnioskach, były zgodne z zawartymi umowami i harmonogramami, rzetelnie dokumentowano dokonane płatności. Wójt zapewnił efektywne wydatkowanie środków z Funduszu, a uzyskane rezultaty były zgodne z założeniami.

Wnioski o dofinansowanie zostały opracowane prawidłowo, zgodnie z uchwałami Rady Ministrów i regulaminem naborów dla poszczególnych edycji z programu pn. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (dalej: RFIL) oraz pn. Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych (dalej: PIS). Zawierały rzetelne informacje o zaplanowanych do realizacji inwestycjach, bez błędów merytorycznych czy rachunkowych. Zamierzenia inwestycyjne ujęte we wnioskach o dofinansowanie w cytowanych powyżej programach wskazane były w dokumentach planistycznych Gminy.

Otrzymane z RFIL środki w łącznej wysokości 12 831,9 tys. zł, którymi dofinansowano budowę oczyszczalni w Wołkowyi wydatkowano w okresie od sześciu do ponad 18 miesięcy od daty ich wpływu na rachunek bankowy Gminy, na budowę przepompowni w Polańczyku – od dziewięciu do ponad 12 miesięcy, kanalizacji w Zawozie po upływie ponad 21 miesięcy, sieci wodociągowej w Polańczyku – od 15 do 25 miesięcy. Długi okres utrzymywania środków na rachunku bankowym, (rachunek był oprocentowany), wynikał m.in. z konieczności przeprowadzenia postępowań w zakresie zamówień publicznych czy przesunięć terminów realizacji inwestycji z przyczyn niezależnych od wykonawców.

Zawarcie umów z wykonawcami robót budowlanych każdorazowo poprzedzone było prawidłowo przeprowadzonymi postępowaniami o udzielenie zamówień publicznych. W celu zagwarantowania należytego wykonania prac budowlanych nadzór nad ich wykonaniem powierzono inspektorom nadzoru budowlanego.

W ocenie NIK zaplanowane zadania budowy oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowo-kanalizacyjnej były istotne dla zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy, sprzyjały poprawie infrastruktury gminnej, w tym warunków bytowych zarówno jej mieszkańców jak i turystów. Inwestycje, które w efekcie złożonych przez Gminę do Wojewody Podkarpackiego wniosków zostały dofinansowane ze środków Funduszu, jedynie w niewielkim zakresie były związane z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19. Spośród łącznej kwoty 38 251,2 tys. zł dofinansowania przyznanego w ramach cyt. Funduszu tylko 520,9 tys. zł (1,4%) zostało przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie lub dofinansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem, rozprzestrzenianiem się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych, epidemii COVID-19. W pozostałych zadaniach, mimo że były one dofinansowane ze środków Funduszu zgodnie z uchwałami Rady Ministrów, z uwagi na ich typowo inwestycyjny

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

charakter związany z unowocześnianiem i rozbudową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, drogowej czy sportowej – zdaniem NIK – trudno wykazać ten związek. Środków z Funduszu nie przeznaczono na cele inne niż określone we wnioskach. Zapłata za wykonanie zadań została potwierdzona stosownymi wyciągami bankowymi.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Wójt nie wywiązał się z obowiązków informacyjnych i sprawozdawczych za 2020 r., nałożonych przepisami ustawy o zmianie ustawy COVID-19 oraz uchwały Rady Ministrów nr 102⁶, z realizacji zadań inwestycyjnych dofinansowanych ze środków RFIL.

Pomimo obowiązku zawartego w art. 65 ust. 13 ustawy o zmianie ustawy COVID-19 Wójt nie sporządził i nie przedłożył Radzie Gminy informacji za 2020 r. z wykonania planu finansowego rachunku, na którym gromadzono środki z Funduszu. Nieprawidłowość ta nie wystąpiła już za 2021 r., w związku z przedłożeniem Radzie Gminy stosownej informacji.

Ponadto w Gminie nie wykonano obowiązków wynikających z dyspozycji przepisu § 13 uchwały Rady Ministrów nr 102 w zakresie:

- złożenia właściwemu wojewodzie rocznej informacji o wykorzystaniu środków według stanu na koniec 2020 r. w terminie 30 dni od dnia zakończenia okresu, za który jest ona sporządzana. Rzetelnie i prawidłowo sporządzone sprawozdania za 2021 r. zostały we wskazanym powyżej terminie przekazane wojewodzie,
- przedłożenia właściwemu wojewodzie informacji o wykorzystaniu środków w terminie 60 dni od dnia zakończenia ich wydatkowania, tj. do dnia 1 marca 2022 r.

Obowiązki informacyjno-sprawozdawcze wynikające z realizacji pozostałych zadań zostały wykonane prawidłowo, na podstawie dokumentacji źródłowej oraz faktycznie poniesionych kosztów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Opracowanie planu finansowego dla rachunku środków pochodzących z Funduszu i jego wykonanie

Opis stanu faktycznego

Plany finansowe środków pochodzących z Funduszu ustalane były sukcesywnie w ciągu 2021 r. i w 2022 r.⁸ Gmina opracowała odrębne plany na poszczególne programy finansowane ze środków Funduszu, łącznie obowiązywało osiem planów, z tego:

- dla zadań finansowanych z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych, ustalony na 2022 r.⁹;
- dla zadań finansowanych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, ustalony odrębnie na 2021 r. i 2022 r.;
- dla zadań realizowanych w ramach programu „Laboratoria Przyszłości”, ustalony odrębnie na 2021 r. i 2022 r.;

⁶ Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego (t.j. M. P. z 2022 r. poz. 22).

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ W 2020 r. Gmina nie wydatkowała środków przekazanych w ramach Funduszu i w związku z tym nie opracowała planu dochodów i wydatków na 2020 r.

⁹ Zarządzenie nr 0050/II/11/22 Wójta Gminy z dnia 3 stycznia 2022 r.

- dla zadań realizowanych w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów”, ustalony na 2022 r.¹⁰;
- dla zadań mających na celu działania promocyjne oraz transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień, ustalony na 2021 r.;
- dla zadań finansowanych z nagrody otrzymanej w konkursie „Rosnąca Odporność” ustalony na 2022 r.¹¹

Plany te zostały opracowane w szczególności dział, rozdział i paragraf klasyfikacji budżetowej, ponadto w planach finansowych RFIL i PIS podano nazwy zadań inwestycyjnych wraz z kwotami planowanych środków na ich realizację. Do poszczególnych pozycji planów Gmina nie sporządzała uzasadnień.

Wójt Gminy wyjaśnił, że Gmina nie miała obowiązku sporządzania uzasadnień. Ponadto – w ocenie Wójta Gminy – plany finansowe były sporządzane w sposób czytelny i zawierały wszystkie niezbędne informacje.

Do planów finansowych nie załączano innych dokumentów wskazujących lub uzasadniających wysokość środków Funduszu przeznaczonych na realizację konkretnych zadań. Wójt wyjaśnił, że podstawą planowania inwestycji w Gminie jest Strategia Rozwoju Gminy Solina do roku 2025¹².

(akta kontroli: tom I str. 6-26)

Plany po stronie dochodowej i wydatkowej przedstawiały się następująco:

- dla zadań finansowanych w ramach PIS na 2022 r. po stronie dochodowej i wydatkowej ujęto taką samą kwotę, tj. 7 578 tys. zł,
- dla zadań finansowanych w ramach RFIL na 2021 r. odpowiednio: 1 222,3 tys. zł i 7 008,3 tys. zł,
- dla zadań finansowanych z RFIL na 2022 r. ujęto wydatki w wysokości 5 823,6 tys. zł,
- dla zadań realizowanych w ramach programu „Laboratoria Przyszłości” na 2021 r. odpowiednio: 240 tys. zł i 125,9 tys. zł,
- dla zadań realizowanych w ramach programu „Laboratoria Przyszłości” na 2022 r. ujęto wydatki w wysokości 114,1 tys. zł,
- dla zadań realizowanych w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2022 r. po stronie dochodowej i wydatkowej ujęto taką samą kwotę, tj. 22,6 tys. zł,
- dla działań promocyjnych oraz transportu osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień na 2021 r. po stronie dochodowej i wydatkowej ujęto taką samą kwotę, tj. 10,5 tys. zł,
- dla zadań związanych z nagrodą w konkursie „Rosnąca Odporność” na 2022 r. ujęto wydatki w wysokości 250 tys. zł.

Wójt Gminy wyjaśnił, że: „W planach finansowych środków pochodzących z Funduszu na lata 2021 i 2022, planowane dochody były niższe od planowanych wydatków, ponieważ dochody z Funduszu przekazane zostały Gminie rok wcześniej, tj. Gmina otrzymała w 2020 r. środki na zadania realizowane w roku 2021. Gmina finansuje zaplanowane zadania środkami z Funduszu, które ujmuje w budżecie w pozycji dochodów, bądź przychodów jako paragraf 905 – Przychody

¹⁰ Zarządzenie nr 0050/48/II/22 Wójta Gminy z dnia 26 kwietnia 2022 r.

¹¹ Zarządzenie nr 0050/II/118/22 Wójta Gminy z dnia 28 września 2022 r.

¹² Uchwała nr XV/135/15 Rady Gminy Solina z dnia 30 października 2015 r.

jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach. W pozycji dochodów środki z funduszu są wprowadzane w przypadku, gdy wydatki w danym roku budżetowym są finansowane środkami, które wpłynęły w tym samym roku. Jeżeli środki wpłynęły rok wcześniej, to stanowią dochód roku w którym wpłynęły, a w następnym ujmuje się te środki jako przychody i finansuje nimi zaplanowane zadania”.

(akta kontroli: tom I str. 6-26)

Kwoty wydatków w poszczególnych pozycjach planów finansowych były ujmowane na podstawie informacji o przyznanych środkach.

W Gminie nie zastosowano odrębnych procedur kontroli zarządczej w związku z pojawieniem się nowego sposobu finansowania. Do pozyskanych z Funduszu środków Gmina stosowała dotychczasowe zasady.

(akta kontroli: tom I str. 6-24, 29-118)

W zadaniach mieszczących się w planie finansowym działań promocyjnych oraz transportu osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień zaplanowano działania promocyjne mające na celu zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciwko wirusowi COVID-19 oraz zorganizowanie transportu do punktów szczepień.

(akta kontroli: tom I str. 119-121, 149)

Z programu „Korpus Wsparcia Seniorów” zaplanowano zakup opasek telemedycznych wraz ze świadczeniem kompleksowej usługi całodobowego centrum teleopieki.

(akta kontroli: tom I str. 57-63)

W ramach RFIL i PIS założono: rozbudowę oczyszczalni ścieków w Wołkowie, budowę przepompowni ścieków wraz z odcinkiem kanalizacji w Polańczyku, budowę sieci wodociągowej w Polańczyku, budowę sieci kanalizacyjnej w Zawozie oraz budowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy w celu poprawy czystości wód zbiorników solińskiego i myczkowieckiego.

(akta kontroli: tom I str. 6-11, 23)

Z programu „Laboratoria Przyszłości”¹³ zaplanowano zakup pomocy naukowych dla sześciu szkół publicznych znajdujących się na terenie Gminy.

(akta kontroli: tom I str. 18-21)

Natomiast nagroda z konkursu „Rosnąca Odporność” zostanie wykorzystana na zakup wyposażenia do gminnych ośrodków zdrowia oraz remont ujęć wody leczniczej IG-1 i IG-2 w miejscowości Polańczyk.

Zgodnie z §4 ust. 11 Regulaminu Konkursu Rosnąca Odporność laureat konkursu przeznacza nagrodę na dowolny cel związany z przeciwdziałaniem COVID-19.

(akta kontroli: tom I str. 24)

Wójt Gminy wyjaśnił, że: „Środki pozyskane przez Gminę z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 przeznaczone zostały na realizację zadań z zakresu

¹³ Program „Laboratoria Przyszłości” był realizowany w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości” (Dz. U. z 2022 r. poz. 771) oraz uchwały nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r. w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury – „Laboratoria przyszłości” (Monitor Polski z 2021 r. poz. 939). Zadania z programu „Laboratoria Przyszłości” prowadzili pracownicy Gminy i placówek oświatowych.

gospodarki wodno-ściekowej, poprawę infrastruktury drogowej, rozwój infrastruktury kulturalnej, rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, zgodnie z zapisami regulaminów poszczególnych edycji naborów. Inwestycje stanowiące przedmiot wniosków aplikacyjnych przeciwdziałają skutkom COVID-19. Realizacja przez Gminę zadań we wskazanych obszarach: gospodarki wodno-ściekowej, poprawy infrastruktury drogowej, rozwoju infrastruktury kulturalnej i rozwoju infrastruktury sportowo – rekreacyjnej ma na celu: stworzenie i zapewnienie bezpiecznego systemu komunikacji – ze szczególnym uwzględnieniem służb medycznych i ratowniczych – oraz zaopatrzenia w wodę o parametrach fizyko-chemicznych, określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dla wszystkich mieszkańców, turystów oraz kuracjuszy, przebywających w Uzdrowisku Polańczyk; zapewnienie możliwości promocji zdrowia, zdrowego trybu życia, aktywności fizycznej, w tym również promocję i realizację akcji szczepień przeciw COVID-19”.

(akta kontroli: tom I str. 111-118)

Ponadto Wójt Gminy wyjaśnił, że w latach 2019 – 2022 występowały przypadki tych samych (lub podobnych) wydatków inwestycyjnych, bądź kolejnych etapów zadań inwestycyjnych, które w początkowej fazie były finansowane z własnych środków, a następnie refundowane środkami z innych źródeł. Takim przykładem jest budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej w Zawozie. Pierwszy etap był realizowany przy udziale środków z Unii Europejskiej, tj. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Drugi etap inwestycji był realizowany przy udziale pożyczki długoterminowej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Obecny trzeci etap korzysta ze środków RFIL.

(akta kontroli: tom I str. 25-28, 162-164)

W 2021 r. zmieniano trzy spośród pięciu planów finansowych. Wszelkie zmiany były inicjatywą Wójta. Plan finansowy wydatków dla zadań w ramach RFIL został ustalony 4 stycznia 2021 r. i zakładał wydatki o wartości 5 630 tys. zł. Obejmowały one realizację dwóch zadań inwestycyjnych: budowę przepompowni ścieków wraz z odcinkiem kanalizacji w Polańczyku – 1 130 tys. zł i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Wołkowyi – 4 500 tys. zł. W dniu 3 września 2021 r. zwiększono ten plan o 56 tys. zł, z uwagi na poszerzony zakres robót¹⁴ dla zadania dotyczącego budowy przepompowni. W dniu 1 grudnia 2021 r. plan zwiększono o kolejne 100 tys. zł z uwagi na wprowadzenie wydatków na inne zadanie, tj. na budowę sieci wodociągowej w Polańczyku¹⁵ oraz o 1 222,3 tys. zł w związku z przeznaczeniem dodatkowych środków RFIL na oczyszczalnię ścieków w Wołkowyi.

Po stronie dochodowej również nastąpiły zmiany. Kwota 56 tys. zł została „przeniesiona” z § 6280¹⁶ na § 6100¹⁷, a następnie zwiększono dochody w § 6100 o 1 166,3 tys. zł, łącznie do kwoty 1 222,3 tys. zł.

Powyższe zmiany w planie finansowym znajdowały pokrycie w środkach otrzymanych w ramach RFIL w 2020 r. i 2021 r. Środki te nie były wcześniej zaplanowane na inne zadania inwestycyjne. Ponadto kwoty przekazane na przepompownię ścieków oraz sieć wodociagową pochodziły z postępowania

¹⁴ Aneks nr 2 z dnia 20 sierpnia 2021 r. zwiększono zakres robót w związku z koniecznością wykonania robót zamiennych i dodatkowych ujętych w protokole konieczności nr 1 z dnia 24 czerwca 2021 r.

¹⁵ Umowę z wykonawcą podpisano 14 października 2021 r.

¹⁶ „Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych – środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych”.

¹⁷ „Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych”.

pozakonkursowego, w którym nie wskazywano inwestycji na którą powinny zostać przeznaczone¹⁸.

(akta kontroli: tom I str. 6-11, 165-174)

Plan finansowy programu „Laboratoria Przyszłości” został opracowany 1 grudnia 2021 r.¹⁹ i obejmował dochody i wydatki o wartości 240 tys. zł na zakupy inwestycyjne w sześciu placówkach oświatowych Gminy. W dniu 30 grudnia 2021 r. zmniejszono w całości wydatki na zakupy inwestycyjne (§ 6060), a zwiększono na zakupy środków dydaktycznych i książek (§ 4240) w placówkach oświatowych, z tym że kwotę 125,9 tys. zł ujęto w planie finansowym 2021 r., a kwotę 114,1 tys. zł w planie na 2022 r.

(akta kontroli: tom I str. 18-21)

Plan finansowy na promocję szczepień oraz transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień na 2021 r. został ustalony 19 stycznia 2021 r. i obejmował wydatki o wartości 502 zł. W dniu 3 września 2021 r. plan wydatków zwiększono o 10 tys. zł²⁰ w związku z wprowadzeniem zadań dotyczących promocji szczepień (m.in. zakup albumów, długopisów i kubków, poczęstunek dla osób biorących udział w wydarzeniu kulturalnym organizowanym w Gminie z możliwością zaszczepienia się w mobilnym punkcie szczepień, kontakt osobisty pracowników GOPS z osobami 60+ w ich miejscu zamieszkania²¹). Kolejna zmiana planu z dnia 22 grudnia 2021 r. obejmowała „przeniesienie” wydatków pomiędzy podziałkami klasyfikacji budżetowej²², w związku z korektą sprawozdania dotyczącego dowozu osób do punktów szczepień. Plan po zmianach, zarówno po stronie dochodowej jak i wydatkowej wynosił 10,5 tys. zł.

(akta kontroli: tom I str. 12-17)

Wójt Gminy wyjaśnił, że „Zmiany w planach finansowych Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 po stronie dochodowej wprowadzone były w sytuacji wprowadzenia środków do budżetu, a także w przypadku zmiany klasyfikacji budżetowej. Środki RFIL wprowadzone były do budżetu po stronie dochodowej w sytuacji, gdy w danym roku budżetowym Gmina otrzymała środki i w tym samym roku je wydatkowała. Taka sytuacja występowała rzadko, ponieważ Gmina wydatkowała najczęściej środki, które otrzymała w roku poprzednim. Środki „Laboratoriów Przyszłości” wprowadzone zostały w całości po stronie dochodowej i wydatkowej w 2021 r. Zmiany w planach zostały wprowadzone w związku ze zmianą klasyfikacji wydatki z majątkowego na bieżący. Ponadto nie udało się zrealizować całości wydatków w 2021 r. i część została zaplanowana w roku 2022. W związku z przeniesieniem realizacji wydatków na kolejny rok nie dokonywano zmian po stronie dochodowej, ponieważ Gmina otrzymała całość środków w 2021 r., a kwota niewykorzystanych środków nie była istotna we wpływie na budżet Gminy. Środki otrzymane na prowadzenie działań promocyjnych po stronie dochodowej wprowadzone zostały na bieżąco”.

(akta kontroli: tom I str. 111-118)

¹⁸ Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Uchwały nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego (t.j. M. P. z 2022 r. poz. 22).

¹⁹ Środki otrzymane w listopadzie i grudniu 2021 r.

²⁰ Plan po zmianach wynosił 10,5 tys. zł.

²¹ Środki w wysokości 10 tys. zł wpłynęły na rachunek Gminy 24 sierpnia 2021 r.

²² Zmniejszenie z rozdz. 85195 (Pozostała działalność) i zwiększenie rozdz. 75023 (Urząd Gminy) o 260 zł.

Plany finansowe Funduszu oraz sprawozdania z ich wykonania, nie były podawane do publicznej wiadomości (np. nie były publikowane na stronie internetowej Urzędu Gminy).

Wójt Gminy wyjaśnił, że „Każdy zainteresowany może uzyskać szczegółowe plany finansowe oraz sprawozdania dotyczące środków z Funduszu w trybie dostępu do informacji publicznej”.

(akta kontroli: tom I str. 25-28)

Wykonanie planów finansowych środków pochodzących z Funduszu było następujące:

a) na koniec 2021 r.:

- plan finansowy zadań realizowanych w ramach RFIL:
 - plan wydatków (po zmianach) – 7 008,3 tys. zł, wykonanie – 7 008,3 tys. zł (100% planu);
 - plan dochodów (po zmianach) – 1 222,3 tys. zł, wykonanie – 1 222,3 tys. zł (100% planu);
- plan finansowy programu „Laboratoria Przyszłości”:
 - plan wydatków (po zmianach) – 125,9 tys. zł, wykonanie – 125,9 tys. zł (100% planu);
 - plan dochodów – 240 tys. zł, wykonanie – 240 tys. zł (100% planu);
- plan finansowy zadań dotyczących promocji szczepień oraz transportu osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień:
 - plan wydatków (po zmianach) – 10,5 tys. zł, wykonanie – 8,1 tys. zł (77,1% planu²³). Planowane a niewykorzystane środki Gmina zwróciła do na rachunek Wojewody Podkarpackiego w dniu 22 grudnia 2021 r, zgodnie z rozliczeniem z dnia 15 października 2021 r.;
 - plan dochodów (po zmianach) – 10,5 tys. zł, wykonanie – 10,5 tys. zł (100% planu).

b) na 30 czerwca 2022 r.:

- plan finansowy RFIL, plan – 5 823,6 tys. zł, wykonanie wydatków – 808,8 tys. zł (13,9% planu),
- plan finansowy PIS:
 - plan wydatków – 7 578 tys. zł, wykonanie – 0 zł²⁴;
 - plan dochodów – 7 578 tys. zł, wykonanie – 0 zł;
- plan finansowy programu „Laboratoria Przyszłości”, plan – 114,1 tys. zł, wykonanie wydatków – 85,2 tys. zł (74,7% planu),
- plan finansowy programu „Korpus Wsparcia Seniorów”:
 - plan wydatków – 22,6 tys. zł, wykonanie – 20,8 tys. zł (92% planu);
 - plan dochodów – 22,6 tys. zł, wykonanie – 22,6 tys. zł (100% planu)

(akta kontroli: tom I str. 119-161, 175-217)

²³ Zgodnie ze sprawozdaniem z podjętych działań promocyjnych, przyczyną niewykorzystania wszystkich środków było rozliczenie dojazdu w formie delegacji, a nie jak zakładano w formie ryczałtu oraz nie wykorzystano wszystkich środków związanych z wydarzeniem kulturalnym.

²⁴ Do dnia zakończenia kontroli koszty związane z realizacją inwestycji objętej planem finansowym były realizowane ze środków własnych Gminy.

W latach 2021 – I połowa 2022 ze środków Funduszu Gmina zrealizowała następujące zadania:

a) w zakresie RFIL:

- środki z Funduszu w wysokości 10 365 tys. zł przeznaczono na budowę oczyszczalni ścieków w Wołkowyi oraz zakup pojazdu asenizacyjnego – Gmina otrzymała je w dwóch transzach odpowiednio 4 500 tys. zł (w 2020 r.) oraz 5 865 tys. zł (w 2021 r.). W 2021 r. wykorzystano 5 722,3 tys. zł, a w I połowie 2022 r. 808,8 tys. zł;
- środki z Funduszu przekazane Gminie w 2020 r. w wysokości 2 466,9 tys. zł²⁵ przeznaczono na:
 - budowę oczyszczalni ścieków wraz z odcinkiem kanalizacji tłocznej, siecią kanalizacyjną grawitacyjną, budową muru oporowego oraz rozbiórką przepompowni ścieków w Polańczyku, na realizację której w 2021 r. wydatkowano 1 186 tys. zł
 - budowę sieci wodociągowej rozdzielczej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Polańczyku „etap III”, na realizację której w 2021 r. Gmina wykorzystowała 100 tys. zł, a w 2022 r. zaplanowano wydatkowanie 330,9 tys. zł (do końca I połowy 2022 r. środki te nie zostały wykorzystane)²⁶;
 - budowę sieci kanalizacyjnej w Zawozie, na realizację której Gmina przeznaczyła 850 tys. zł. Kwoty tej nie ujęto w planie wydatków na 2021 r., ujęto ją w planie wydatków na 2022 r. (do końca I połowy 2022 r. nie wykorzystano otrzymanego dofinansowania²⁷).

b) środki z PIS zaplanowano na budowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy w celu poprawy czystości wód zbiorników solińskiego i myczkowieckiego. W 2022 r. w planie finansowym ujęto kwotę 7 578 tys. zł, do końca I półrocza 2022 r. Gmina nie wydatkowała środków z Funduszu na ten cel;

c) z programu „Laboratoria Przyszłości” w 2021 r. Gmina otrzymała 240 tys. zł. W 2021 r. zakupiono wyposażenie dla czterech spośród sześciu szkół podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy o wartości 125,9 tys. zł, a w I półroczu 2022 r. na zakupy wydatkowano 85,2 tys. zł dla wszystkich szkół (plan finansowy w 2022 r. zakładał na realizację tego zadania kwotę 114,1 tys. zł). Zakupiono m.in. laptopy, drukarki 3D, mikrokontenery, kamery cyfrowe, aparaty fotograficzne, głośniki, mikrofony, maszyny do szycia, roboty edukacyjne, stacje lutownicze itp.,

d) w planie finansowym działań promocyjnych oraz transportu osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień mieściły się następujące zadania:

- zorganizowano transport do punktu szczepień dla osób niepełnosprawnych i mających obiektywne i niemożliwe do przezwyciężenia trudności oraz telefoniczne punkty zgłoszeń potrzeb transportowych – za kwotę 762 zł,
- zorganizowano kontakt osobisty pracowników GOPS z osobami „60+” w miejscu ich zamieszkania – wartość wydatkowanych środków 572 zł,

²⁵ W 2020 r. Gmina otrzymała 2 466 925 zł, zgodnie z załącznikiem nr 1 do Uchwały nr 102 Rady Ministrów z z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego (t.j. M. P. z 2022 r. poz. 22). W ramach tego dofinansowania zaplanowano realizację trzech inwestycji.

²⁶ Środki zostały wykorzystane w październiku 2022 r.

²⁷ Do dnia 13 lipca 2022 r. wydatkowano 539,5 tys. zł.

- sfinansowano poczęstunek dla osób biorących udział w wydarzeniu kulturalnym organizowanym w Gminie z możliwością zaszczepienia się w mobilnym punkcie szczepień – za kwotę 980 zł,
- zakupiono materiały w celu promowania szczepień przeciwko COVID-19, w trakcie wydarzeń kulturalnych rozdawano ulotki, albumy, długopisy, kubki osobom wyrażającym chęć zaszczepienia się w mobilnym punkcie szczepień – na cel ten wydatkowano 5,8 tys. zł,

e) z programu pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” w I półroczu 2022 r. zakupiono opaski telemedyczne za kwotę 13,6 tys. zł oraz zorganizowano teleopiekę wraz z zapewnieniem całodobowego dyżuru telecentrum w celu utrzymania kontaktu telefonicznego z uczestnikami projektu za kwotę 7,2 tys. zł²⁸.

(akta kontroli: tom I str. 18-23, 57-63, 119-121, 149, 167-173, 211-279)

W piśmie z dnia 18 listopada 2021 r.²⁹ Wojewoda Podkarpacki poinformował, że środki uzyskane w wyniku rozstrzygnięcia konkursu pt. „Rosnąca Odporność” mogą być wydatkowane w 2022 r., na dowolny cel związany ze zwalczaniem skutków COVID-19.

W dniu 21 grudnia 2021 r. na rachunek bankowy Gminy wpłynęła nagroda pieniężna w kwocie 250 tys. zł za zajęcie trzeciego miejsca w powiecie leskim, w konkursie „Rosnąca Odporność”. Środki Funduszu zostały przekazane przez Wojewodę Podkarpackiego na wyodrębniony rachunek Urzędu Gminy.

Wójt wyjaśnił, że środki zostaną rozdysponowane na sesji Rady Gminy w dniu 28 września 2022 r. oraz ujęte w planach finansowych³⁰, a także będą przeznaczone na remont ujęcia wód leczniczych dla potrzeb uzdrowiska oraz wyposażenia samorządowych ośrodków zdrowia.

(akta kontroli: tom I str. 24-28, 210, 311-312)

W ramach rozbudowy oczyszczalni ścieków w Wołkowyi zaplanowano wybudowanie: membranowych reaktorów biologicznych, biofiltr powietrza, stację zlewną ścieków dowożonych, budynek techniczny nadbudowy na reaktorze³¹ oraz zakup samochodu asenizacyjnego³². Zakończenie inwestycji planowane jest na dzień 31 grudnia 2022 r. Zgodnie z protokołem odbioru robót z dnia 30 września 2022 r. zaawansowanie prac wynosi 78% (nie uwzględniając zakupionego pojazdu asenizacyjnego w ramach innego postępowania zakupowego). W procedurze zamówień publicznych zastosowano tryb przetargu nieograniczonego, a jako kryteria wskazano cenę (60% wagi) i długość okresu gwarancji (40%).

(akta kontroli: tom I str. 280-284; tom III str. 18-21, 117-120, 142-146)

W Polańczyku zaplanowano nowy budynek przepompowni ścieków, montaż agregatu prądotwórczego, montaż instalacji fotowoltaicznej oraz budowę sieci kanalizacyjnej o długości 86,9 m (w tym: 47,1 m - sieć kanalizacji grawitacyjnej, 39,8 m - sieć kanalizacji tłocznej)³³. Zgodnie z protokołem odbioru końcowego zrealizowano

²⁸ Z programu pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” zakupiono opaski telemedyczne dla 20 seniorów. Z danych wskazanych w Gminnym Programie Ochrony „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2021 w Gminie Solina wynika, że w 2021 r. było 982 osoby w wieku 65 i więcej lat.

²⁹ Lista z laureatami konkursu została opublikowana 10 listopada 2021 r.

³⁰ Środki zostały ujęte w planie finansowym z 28 września 2022 r.

³¹ Ogłoszenie nr 769414-N-2020 z dnia 30.12.2020 r. „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wołkowyja”.

³² Ogłoszenie nr 2021/BZP 00073774/01 z dnia 7.06.2021 r. „Dostawa samochodu asenizacyjnego w ramach zadania Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wołkowyja”.

³³ Ogłoszenie nr 601915-N-2020 z dnia 2020-10-26 r. „Budowa przepompowni ścieków wraz z odcinkiem kanalizacji tłocznej, siecią kanalizacji grawitacyjnej, budową muru oporowego oraz rozbiórką istniejącej przepompowni ścieków w miejscowości Polańczyk”.

zaplanowane roboty budowlane - powstał nowy budynek przepompowni, zamontowano instalację fotowoltaiczną, agregat prądotwórczy oraz wybudowano kanalizację tłoczną i grawitacyjną. W procedurze zamówień publicznych zastosowano analogiczne kryteria jak w przypadku inwestycji w Wołkowyi.

(akta kontroli: tom I str. 280-284; tom III str. 208-211, 229-230)

Kolejną inwestycją była budowa sieci wodociągowej w Polańczyku o długości około 1 017,2 m, w tym długość przewiertów około 368,8 m³⁴. Inwestycja była częściowo finansowana w ramach środków RFIL, tj. 100 tys. zł w 2021 r. i 330,9 tys. zł w 2022 r. Umowa została podpisana 14 października 2021 r. na kwotę 639,6 tys. zł. Zgodnie z protokołem końcowym odbioru wykonanych robót z dnia 29 września 2022 r. osiągnięto zaplanowany efekt w postaci wybudowania sieci wodociągowej o długości 1 017 m.

(akta kontroli: tom I str. 280-284; tom III str. 356-361, 400-406, 446-448)

Zadaniem inwestycyjnym realizowanym w ramach RFIL była również budowa sieci kanalizacyjnej w Zawozie³⁵. Jej celem było powstanie kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 1 618 m wraz z pompownią tłoczną. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wskazano dwa kryteria, tj. cenę i długość okresu gwarancji. Zgodnie z protokołem odbioru wykonanych robót z dnia 15 czerwca 2022 r. powstała sieć kanalizacyjna o zaplanowanej długości.

(akta kontroli: tom I str. 280-284; tom III str. 254-259, 338-339)

W 2022 r. ze środków PIS Gmina zaplanowała inwestycję pn. „Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Solina w celu poprawy czystości wód zbiorników: solińskiego i myczkowieckiego”³⁶. W postępowaniu zakupowym złożono trzy oferty, o wyborze najkorzystniejszej oferty zdecydowała cena³⁷. Umowa została podpisana na kwotę 7 730,7 tys. zł. Efektem inwestycji ma być: sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w Myczkowcach o długości 3 289 m, sieć wodociągowa w Bereźnicy Wyżnej o długości 1 174 m, sieć wodociągowa w Polańczyku o długości 2 422 m, sieć wodociągowa w Myczkowie o długości 1 612 m.

(akta kontroli: tom I str. 313-320)

Wójt wyjaśnił, że „Gmina prowadzi stały nadzór nad realizacją procesu budowlanego każdej z realizowanych inwestycji, która uzyskała dofinansowanie z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. W ramach wskazanego nadzoru regularnie odbywają się Rady budowy, w których uczestnią przedstawiciele Wykonawców oraz Inwestora, którym jest Gmina. Dodatkowo zarządzeniem Wójta dla każdego realizowanego zadania powoływana jest komisja, której zadaniem jest przeprowadzenie odbioru końcowego bądź częściowego danego zadania. Efekty uzyskane z realizowanych inwestycji są widoczne na etapie eksploatacji urządzeń oraz stałego monitoringu jakości wody i ścieków”.

Wójt Gminy wyjaśnił też, że „W związku z pojawieniem się środków z Funduszu Gmina złożyła wnioski o dofinansowanie planowanych priorytetowych zadań, wśród których są kontynuacje zadań realizowanych wcześniej, bądź ich rozbudowy.

³⁴ Ogłoszenie nr 2021/BZP 00163957/01 z dnia 30 sierpnia 2021 r. „Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej wraz z infrastrukturą towarzyszącą sieci w miejscowości Polańczyk - ETAP III”.

³⁵ Ogłoszenie nr 2021/BZP 00172391/01 z dnia 7 września 2021 r. „Budowa sieci kanalizacyjnej dla miejscowości Zawóz - ETAP III”.

³⁶ Ogłoszenie nr 2021/BZP 00341379/01 z dnia 31 grudnia 2021 r.

³⁷ Jako drugie kryterium wskazano długość okresu gwarancji na roboty budowlane oraz zamontowane materiały i urządzenia – wszystkie oferty w tej kategorii otrzymały taką samą liczbę pkt.

(akta kontroli: tom I str. 111-118)

W programie „Laboratoria Przyszłości” szkoły w Wołkowie, Bóbrce, Berezce, Myczkowie, Myczkowcach i Zawozie otrzymały sprzęt dydaktyczny objęty wnioskiem. W roku szkolnym 2022/2023 z nowego wyposażenia skorzysta blisko 400 uczniów.

(akta kontroli: tom I str. 218-284, 321-335)

Wójt wyjaśnił, że: „Gmina nie dokonywała czynności kontrolnych/nadzorczych, związanych z weryfikacją zapotrzebowania na konkretne wyposażenie w ramach wniosków zgłaszanych przez szkoły w programie „Laboratoria Przyszłości”. Wskazany obowiązek ciążył na Dyrektorach placówek oświatowych. Gmina realizuje obowiązek monitoringu realizacji zakresu programu „Laboratoria Przyszłości”.

(akta kontroli: tom I str. 111-118)

W piśmie z dnia 4 maja 2022 r. dyrektor Centrum Usług Wspólnych³⁸ zwrócił się do dyrektorów ww. placówek o:

- przeprowadzenie technicznych szkoleń dla osób prowadzących zajęcia w szkole z wykorzystaniem wyposażenia zakupionego w ramach otrzymanego wsparcia,
- wykonanie wytycznych w zakresie identyfikacji wizualnej związanej z oznaczeniem wyposażenia zakupionego w ramach otrzymanego wsparcia.

Gmina zobowiązała dyrektorów do przedkładania pisemnej informacji o wykorzystaniu wyposażenia przez co najmniej trzy godziny w każdym tygodniu nauki, w okresie pięciu najbliższych lat szkolnych.

(akta kontroli: tom I str. 336-337)

W ramach promocji mającej na celu zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciw COVID-19 (w tym w wieku „60+”) podjęto działania polegające na:

- kontakcie bezpośrednim z osobami starszymi,
- promocji szczepień podczas wydarzeń kulturalnych,
- kontakcie telefonicznym z osobami starszymi.

Dofinansowanie działań promocyjnych miało charakter ryczałtowy. Gmina otrzymała 10 tys. zł. W sprawozdaniu z dnia 15 października 2021 r., kierowanym do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego, wskazano opis podjętych działań, których efektem było:

- zaszczepienie 172 osób,
- nawiązanie kontaktu telefonicznego z 58 osobami.

W ramach kolejnego zadania, które polegało na transporcie osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień, 15 mieszkańców Gminy otrzymało pomoc w dotarciu do punktów szczepień.

(akta kontroli: tom I str. 119-121, 149, 183-188, 280-284)

Gmina podejmowała również działania związane z realizacją programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. Zakupiono 20 opasek telemedycznych umożliwiających sprawowanie całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu. Wszystkie opaski wydano potrzebującym. Ilość osób objętych programem była zgodna z Gminnym Programem Ośłonowym „Korpus Wsparcia

³⁸ Jest jednostką budżetową Gminy powołaną przez Wójta Gminy. Regulamin został zatwierdzony zarządzeniem Wójta nr 0050/156/11/II/17 z dnia 29.12.2017 r. (http://bip.solina.regiony.pl/pliki/zarzadzenia/2017/za_nr_0050-156-II-17.pdf).

Seniorów" na rok 2021, planem działań Gminy oraz umową z Wojewodą Podkarpackim z dnia 25 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli: tom I str. 338-340)

Gmina prowadziła odrębne rachunki bankowe dla środków otrzymanych z Funduszu – łącznie 7 rachunków z podziałem na:

- Fundusz Przeciwdziałania COVID-19³⁹,
- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych⁴⁰,
- Laboratoria Przyszłości⁴¹,
- Rosnąca odporność,
- Polski Ład.

Na rachunku „Funduszu Przeciwdziałania COVID-19” gromadzone były środki przeznaczone na zadania związane z dowozem osób do punktów szczepień, działaniami promocyjnymi, realizacją programu „Laboratoria Przyszłości” w 2021 r. oraz programu „Korpus Wsparcia Seniorów”.

W dniu 24 sierpnia 2021 r. zaksięgowano 10 tys. zł w ramach ryczałtowego dofinansowania na działania promocyjne. Zostały one rozliczone we wrześniu 2021 r., a niewykorzystane środki w wysokości 2 684,55 zł zostały zwrócone w grudniu 2021 r. na rachunek bankowy Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Środki na program „Laboratoria Przyszłości” Gmina otrzymała w dwóch transzach (180 tys. zł wpłynęło na rachunek bankowy 25 listopada 2021 r., a 60 tys. zł w dniu 7 grudnia 2021 r.). Wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wykorzystano 125,8 tys. zł. Pozostała kwota, tj. 114,1 tys. zł została przekazana na odrębny rachunek bankowy tylko dla środków z tego programu. Na dzień 30 września 2022 r. na rachunku pozostało 2,9 tys. zł.

Dofinansowanie na program „Korpus Wsparcia Seniorów” wpłynęły na rachunek bankowy 12 maja 2022 r., a następnie w dniu 17 maja 2021 r. opłacono rachunek wystawiony zgodnie z wynagrodzeniem wynikającym z zawartej umowy.

(akta kontroli: tom I str. 183-217, 311, 341)

W ramach RFIL Gmina otrzymała w n/w. dniach:

- 7 września 2020 r. kwotę 2 466 925 zł,
- 16 września 2020 r. kwotę 4 500 000 zł,
- 30 marca 2021 r. kwotę 5 865 000 zł.

Pierwszą płatność z RFIL zrealizowano w czerwcu 2021 r., tj. dofinansowanie nie było wykorzystywane przez około 9 miesięcy.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że „Zgodnie z zawartymi umowami w zakresie obsługi bankowej Gminy wszystkie środki na rachunkach bankowych są oprocentowane, a wysokość oprocentowania zależy m.in. od wysokości WIBOR. Z uwagi na jego niski wskaźnik w latach 2020 – 2021 w większości miesięcy miała oprocentowanie na poziomie 0”. W 2021 r. Gmina otrzymała odsetki bankowe na rachunku prowadzonym w celu obsługi Funduszu – RFIL za listopad w kwocie 1,6 tys. zł, a za grudzień 6,1 tys. zł. Odsetki zostaną przeznaczone na zadania realizowane

³⁹ Prowadzono dwa rachunki bankowe. Na początku środki znajdowały się na rachunku bankowym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego, a następnie zostały przekazane na rachunek w Bieszczadzkiem Banku Spółdzielczym.

⁴⁰ Ibidem.

⁴¹ W 2021 r. środki były przekazywane na rachunek pn „Fundusz Przeciwdziałania Covid-19”. Od 2022 r. otrzymane dofinansowanie zostało wyodrębnione na rachunku bankowym służącym do obsługi tylko tego programu.

w ramach RFIL. Na pozostałych rachunkach utworzonych w celu obsługi Funduszu w 2021 r. nie były naliczane odsetki bankowe.

W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały dwie umowy na świadczenie usług bankowych. W każdej z umów zawarto postanowienia dotyczące oprocentowania rachunku bankowego z zastosowaniem stawki referencyjnej WIBID 1M⁴².

(akta kontroli: tom I str. 183-217, 342-393)

Przepływy na rachunkach bankowych wykazały, że Gmina z otrzymanego w 2020 r. dofinansowania nie wydatkowała żadnych środków. W 2021 r. z Funduszu wydatkowano kwotę 7 008,3 tys. zł, w szczególności w okresie pomiędzy wrześniem a grudniem tego roku. W 2022 r. wydatki z RFIL były dokonywane na podstawie wystawionych faktur przez wykonawców za zrealizowanie etapów prac budowlanych.

(akta kontroli: tom I str. 167-173, 183-217)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Gmina nie opracowała planu finansowego Funduszu na 2020 r. pomimo otrzymania środków z tego Funduszu na wydzielony rachunek dochodów w 2020 r., co było niezgodne z art. 65 ust. 12 ustawy dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy COVID-19. Zgodnie z tym przepisem wójt opracowuje plan finansowy dla rachunku, o którym mowa w ust. 11 cyt. ustawy.

W 2020 r. Gmina otrzymała środki na wydzielony rachunek bankowy - w ramach RFIL - w wysokości 2 466,9 tys. zł i 4 500 tys. zł, jednakże nie sporządziła stosownego planu finansowego.

Wójt wyjaśnił, że „Gmina Solina nie opracowała planu finansowego dla środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na rok 2020, z których nie planowała w 2020 roku wydatków”.

(akta kontroli: tom I str. 111-118)

OCENA CZĄSTKOWA

Sporządzone w Gminie plany finansowe Funduszu na lata 2021-2022 były rzetelne, kompleksowe i przejrzyste. Odzwierciedlały przekazane Gminie środki na poszczególne programy i zadania, a dokonane zmiany planów podyktowane były przede wszystkim przyznaniem dodatkowych środków bądź zmianami zakresu wykonywanych prac, potwierdzonych protokołami konieczności. O rzetelności opracowania planów finansowych świadczy ponadto niewielka liczba przeprowadzonych zmian oraz pełne⁴³ wykorzystanie zaplanowanych kwot.

Środki otrzymane z Funduszu zostały wydzielone na odrębnym, oprocentowanym rachunku dochodów. Gmina podjęła niezwłoczne działania zmierzające do realizacji wskazanych we wnioskach inwestycji, i np. w przypadku oczyszczalni w Wołkowyi po otrzymaniu środków we wrześniu 2020 r. już w następnym miesiącu ogłosiła postępowanie zakupowe.

Zadania inwestycyjne ujęte w planach finansowych (RFIL i PIS) spełniały wymogi zawarte w odpowiednich uchwałach Rady Ministrów określające zakres dofinansowanych przedsięwzięć. Jednak NIK nie dostrzega bezpośredniego związku z przeciwdziałaniem COVID-19, rozumianym jako czynności związane ze

⁴² Z danych opracowanych przez GPW Benchmark S.A. wynika, że stopa referencyjna WIBID 1M od sierpnia 2020 r. do końca września 2021 r. była równa 0.00 lub notowała wartości ujemne.

(https://gpwbenchmark.pl/pub/BENCHMARK/files/WIBID_WIBOR/roczne/WIBID_WIBOR_stawki_referencyjne_2020.pdf,
https://gpwbenchmark.pl/pub/BENCHMARK/files/WIBID_WIBOR/roczne/WIBID_WIBOR_stawki_referencyjne_2021.pdf).

⁴³ Jedynie w ramach działań promocyjnych wykorzystano 7,3 tys. zł z 10 tys. zł, które Gmina otrzymała.

zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków, w tym społeczno-gospodarczych.

Nieprawidłowością było nieopracowanie planu finansowego dla rachunku dochodów środków Funduszu otrzymanych w 2020 r. Przepisy art. 65 ust. 12 w związku z ust. 11 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy COVID-19 stanowią że: wójt dysponuje środkami oraz opracowuje plan finansowy dla rachunku o którym mowa w ust. 11, tj. że jednostki samorządu terytorialnego gromadzą środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczają na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w ramach planu finansowego tego rachunku. W związku z tym, jeżeli Gmina zgromadziła środki Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów, to już na tej podstawie powinna opracować plan finansowy.

OBSZAR

2. Wnioskowanie o środki z Funduszu i ich wykorzystanie

Sporządzanie wniosków – postępowania konkursowe (RFIL i PIS)

Opis stanu faktycznego

Gmina złożyła siedem wniosków o dofinansowanie w ramach RFIL, z tego pięć w trybie konkursowym⁴⁴ oraz dwa w trybie pozakonkursowym⁴⁵ oraz osiem w ramach PIS.

Wnioski PIS⁴⁶ dotyczyły:

- infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i wodociągowej (budowy sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej i tłocznej oraz sieci wodociągowej w celu poprawy czystości wód zbiorników: solińskiego i myczkowieckiego, budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Wola Matiaszowa i Berezka, budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Woli Matiaszowej w celu ochrony wód Jeziora Solińskiego i Jeziora Myczkowieckiego przed procesem eutrofizacji, modernizacji infrastruktury wodociągowej na terenie Uzdrowiska Polańczyk) – łącznie cztery wnioski;
- infrastruktury drogowej (modernizacji sieci dróg gminnych w celu zwiększenia dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, poprawy stanu dróg na terenie Uzdrowiska Polańczyk) – łącznie dwa wnioski;
- infrastruktury kulturalnej (budowa świetlicy wiejskiej w Wołkowyji) – jeden wniosek;
- infrastruktury sportowej (przebudowa stadionu w Polańczyku) – jeden wniosek.

Łącznie w ramach PIS wnioskowano o kwotę 43 859,4 tys. zł, z czego zaakceptowano 24 895,9 tys. zł (z ośmiu wniosków przyjęto cztery – po jednym z każdej z edycji).

Gmina nie otrzymywała informacji o przyczynach odmowy dofinansowania lub jego ograniczenia, co zostało potwierdzone w wyjaśnieniach złożonych przez Wójta.

(akta kontroli: tom I str. 396, 415, 417, 422-423, 467-468, 474-475, 488-489, 510-511; tom III str. 1-32)

Wnioski RFIL dotyczyły:

⁴⁴ Złożone na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1a i 3 uchwały 102 Rady Ministrów z dnia 23.07.2020 r.

⁴⁵ Złożone na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 i 5 ww. uchwały Rady Ministrów.

⁴⁶ Gmina Solina nie złożyła wniosku o dofinansowanie w ramach V edycji naboru z uwagi na kryteria wynikające z ogłoszenia (Rozwój stref przemysłowych).

- gospodarki komunalnej (przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków w Wołkowyji oraz dostawy specjalistycznego pojazdu asenizacyjnego w ramach rozbudowy powyższej oczyszczalni) – łącznie dwa wnioski;
- infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i wodociągowej (budowy sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej dla części miejscowości Zawóz i odprowadzanie nieczystości płynnych z budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej do oczyszczalni ścieków, celem zwiększenia liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej, budowy odcinka sieci wodociągowej z hydrofornią sieciową oraz przebudowy stacji uzdatniania wody w Bereźnicy Wyżnej celem zwiększenia liczby osób korzystających z gminnego systemu zaopatrzenia w wodę, budowy sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w Bereźnicy Wyżnej oraz odprowadzania nieczystości płynnych do nowo wybudowanej oczyszczalni ścieków celem wzrostu liczby osób korzystających z systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków i poprawy stanu środowiska naturalnego) – łącznie trzy wnioski;
- infrastruktury drogowej (przebudowy odcinka drogi gminnej w Bereźnicy Wyżnej celem poprawy dostępności komunikacyjnej) – jeden wniosek.

Jeden z wniosków został złożony na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 102, gdzie w załączniku nr 1 do tej uchwały zawarto informację o możliwości przyznania Gminie kwoty w wysokości 2 466,9 tys. zł. Gmina nie była zobowiązana do wskazania konkretnej inwestycji, na którą zamierza przeznaczyć otrzymane środki, miała je jedynie wykorzystać na wydatki majątkowe.

Łącznie w ramach RFIL wnioskowano o kwotę 29 682,1 tys. zł, z czego przyznano 12 831,9 tys. zł (z 7 wniosków przyjęto 2 w całości i 1 w części⁴⁷).

Lista z inwestycjami objętymi dofinansowaniem poszczególnych naborów nie miała uzasadnienia o przyczynach odmowy przyznania środków. Wójt również potwierdził brak takiego uzasadnienia.

Gmina wnioskowała o dofinansowania ze środków PIS i RFIL w łącznej kwocie 73 541,6 tys. zł. Przyznane dofinansowanie wyniosło 37 727,8 tys. zł (tj. 51,3% środków wnioskowanych).

(akta kontroli: tom I str. 29-31, 33-52, 396, 415, 417, 422-426, 467-468, 474-478, 488-492, 510-511; tom II str. 1-49)

Rada Gminy ustaliła⁴⁸ dochody budżetu Gminy na 2020 r. w wysokości 47 052 tys. zł, środki przyznane w ww. programach stanowiły 80,2 % dochodów, które Gmina zaplanowała na 2020 r. Ponadto biorąc pod uwagę, że średnia liczba mieszkańców Gminy w badanym okresie wyniosła 5 560 osób⁴⁹, to na jednego mieszkańca przypadała kwota 6 786 zł łącznego dofinansowania RFIL i PIS.

(akta kontroli: tom II str. 50-51)

Badaniem objęto próbę czterech wniosków złożonych w trybie konkursowym dotyczącym RFIL oraz siedem z PIS⁵⁰.

(akta kontroli: tom II str. 52-116)

W pierwszym naborze wniosków RFIL (ogłoszenie nr 1/2020/RFIL) Gmina złożyła jeden wniosek, którego przedmiotem była przebudowa i rozbudowa oczyszczalni

⁴⁷ W ogłoszeniu nr 1/2020/RFIL wnioskowano o dofinansowanie w wysokości 12 500,2 tys. zł. Gmina otrzymała 4 500 tys. zł.

⁴⁸ Uchwałą nr XIX/222/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.

⁴⁹ Na podstawie informacji dotyczącej liczby ludności Gminy Solina z dnia 8.09.2022 r.

⁵⁰ Od I do IV edycji.

w Wołkowyji. We wniosku założono, że jednym z efektów będzie wzrost liczby osób (o 34%) korzystających z systemu odprowadzania ścieków. Gmina wnioskowała o kwotę 12 500,2 tys. zł, a otrzymała 4 500 tys. zł⁵¹.

(akta kontroli: tom I str. 33-48; tom II str. 1-4)

W drugim naborze Gmina złożyła wniosek o kwotę 4 000 tys. zł na budowę sieci kanalizacji o łącznej długości 4,318 km w Zawozie. Wniosek nie został przyjęty.

(akta kontroli: tom II str. 10-13)

W trzecim naborze zbadano dwa wnioski. Pierwszy dotyczył budowy odcinka sieci wodociągowej w Bereźnicy Wyżnej, wnioskowano o kwotę 1 000 tys. zł. Drugi dotyczył budowy sieci kanalizacji o długości 9,2 km w Bereźnicy Wyżnej, wnioskowano o 3 000 tys. zł. Gmina nie otrzymała dofinansowania w tym naborze.

(akta kontroli: tom II str. 14-23)

Objęte badaniem wnioski spełniały wymagania formalne, zostały złożone na właściwym formularzu, były jasne i komunikatywne oraz mieściły się w wyznaczonym limicie znaków. Wnioski nie były uzupełniane po ich złożeniu i zawierały niezbędne oświadczenia wynikające z odpowiedniego wzoru.

(akta kontroli: tom II str. 52-116)

We wszystkich zbadanych wnioskach dotyczących RFIL nie zawarto precyzyjnych wskaźników odnoszących się do ograniczenia emisyjności i ingerencji w środowisko. W trzech z nich treść była taka sama i stanowiła jedynie opis inwestycji i wskazanie położenia na obszarze chronionym przyrodniczo. Wskaźniki dotyczące kompleksowości, oraz spodziewanego efektu planowanej inwestycji określały liczbowo spodziewany skutek inwestycji dla ogółu mieszkańców Gminy. Koszty realizacji inwestycji były szacowane w oparciu o kosztorysy⁵² bądź analizę porównawczą z podobnymi inwestycjami na terenie Gminy. Zadania były ujęte na ogólnym poziomie w „Strategii Rozwoju Gminy Solina do roku 2025”⁵³ oraz w załączniku do wieloletniej prognozy finansowej Gminy⁵⁴.

(akta kontroli: tom II str. 52-75, 117-184)

Wójt wyjaśnił, że nie zachodziła sytuacja w której po otrzymaniu środków z RFIL na wydatki majątkowe objęte wnioskiem nastąpiła zmiana zakresu kosztu lub przedmiotu wydatku majątkowego.

(akta kontroli: tom II str. 29-32)

W ramach PIS zbadano siedem wniosków (cztery przyjęte i trzy odrzucone). Z pierwszej edycji⁵⁵ skontrolowano trzy wnioski. Pierwszy (01/2021/9485/PolskiLad) dotyczył dofinansowania w wysokości 7 578,1 tys. zł⁵⁶ budowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w celu poprawy czystości wód zbiorników: solińskiego i myczkowieckiego. Inwestycja miała być realizowana w terminie powyżej 12 miesięcy. Wniosek został przyjęty i w dniu 17 listopada 2021 r. otrzymał wstępną

⁵¹ Wskazać należy, że w ramach naboru pozakonkursowego (§2 ust. 1 pkt 5 uchwały 102/2020 Rady Ministrów) Gmina Solina zawnioskowała o kwotę 5 865 000 zł na tą samą inwestycję. Wniosek został przyjęty w całości.

⁵² Dotyczy: budowy sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości 4,318 km dla części miejscowości Zawóz oraz budowy odcinka sieci wodociągowej z hydrofornią sieciową oraz przebudową stacji uzdatniania wody w Bereźnicy Wyżnej.

⁵³ Na podstawie Uchwały nr XV/135/15 Rady Gminy Solina z 30 października 2015 r.

⁵⁴ Do uchwały nr XXXII/344/20 Rady Gminy Solina z dnia 30 grudnia 2020 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gmina Solina załączyła wykaz przedsięwzięć do Wieloletniego Planu Finansowego w którym zaplanowano inwestycje objęte dofinansowaniem z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

⁵⁵ Termin naboru: 2.07.2021 r. – 15.08.2021 r.

⁵⁶ Wartość została obliczona na podstawie danych z programu kosztorysowego.

promesę. Gmina została zobligowana do: zapewnienia udziału własnego w kwocie nie niższej niż 398,8 tys. zł, tożsamości inwestycji na którą będzie prowadzone postępowanie zakupowe z inwestycją, na którą udzielono promesy oraz do przekazania Bankowi Gospodarstwa Krajowego (dalej: BGK) potwierdzenia ogłoszenia postępowania zakupowego w terminie 6 miesięcy od udostępnienia wstępnej promesy. W dniu 26 stycznia 2022 r. Gmina złożyła oświadczenie o ogłoszeniu postępowania zakupowego, a BGK z dniem 2 lutego 2022 r. udzielił promesy na kwotę 7 344,2 tys. zł. Obecnie inwestycja jest realizowana ze środków własnych Gminy.

(akta kontroli: tom I str. 396-406, 415-417, 422-436, 467-468, 474-479, 488-501;
tom II str. 76-116)

Drugi wniosek z pierwszej edycji na kwotę 4 865,3 tys. zł (01/2021/9831/PolskiLad) dotyczył przebudowy dróg gminnych w trzech miejscowościach. Inwestycja miała być zrealizowana w terminie powyżej 12 miesięcy. Gmina nie otrzymała środków na tę inwestycję. We wniosku opisano efekty rzeczowe planowanej inwestycji oraz wskazano, że celem jest zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. Wartość inwestycji została obliczona w oparciu o konsultację z biurami projektowymi oraz analizę wydatków własnych na podobne zadania.

(akta kontroli: tom I str. 415-416)

Trzeci wniosek na kwotę 7 990,5 tys. zł (01/2021/9822/PolskiLad) – również odrzucony – dotyczył budowy kanalizacji sanitarnej w Woli Matiaszowej i Berezce o łącznej długości 5,036 km. Jej wartość została obliczona w oparciu o kosztorys z listopada 2019 r. oraz analizę wzrostu cen przeprowadzoną przez pracownika Urzędu Gminy w sierpniu 2021 r.

(akta kontroli: tom I str. 417-421)

Z drugiej edycji⁵⁷ analizą objęto dwa wnioski. Pierwszy z nich na kwotę 9 380,2 tys. zł (Edycja2/2021/1181/PolskiLad) dotyczył ochrony wód Jeziora Solińskiego i Myczkowieckiego przed procesem eutrofizacji poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości około 5 km w Woli Matiaszowej⁵⁸. Realizacja inwestycji została zaplanowana w terminie do 12 miesięcy. Gmina otrzymała wstępną promesę na powyższą kwotę w dniu 14 czerwca 2022 r. Oświadczenie o ogłoszeniu postępowania zakupowego zostało złożone 29 lipca 2022 r. Promesa została udzielona 2 września 2022 r. na kwotę 7 422,6 tys. zł. Wartość inwestycji została obliczona na podstawie kosztorysu opracowanego przez pracownika Gminy.

(akta kontroli: tom I str. 422-466)

Drugi wniosek (Edycja2/2021/1886/PolskiLad) na kwotę 4 108,5 tys. zł dotyczył rozwoju infrastruktury kulturalnej na terenie Bieszczad poprzez budowę świetlicy wiejskiej w Wołkowyji – wniosek nie został przyjęty. Wartość inwestycji została oszacowana przez biuro projektowe.

(akta kontroli: tom I str. 467-473)

Podczas trzeciej edycji⁵⁹ Gmina złożyła jeden wniosek na kwotę 2 938,7 tys. zł⁶⁰, który dotyczył rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej poprzez przebudowę stadionu w Polańczyku. Wniosek został przyjęty i potwierdzony wstępną promesą na

⁵⁷ Termin naboru: 28.12.2021 r. – 11.03.2022 r.

⁵⁸ Zakres robót był tożsamy z wnioskiem nr 01/2021/9822/PolskiLad.

⁵⁹ Termin naboru: 28.12.2021 r. – 11.03.2022 r.

⁶⁰ Wartość inwestycji została obliczona na podstawie projektu budowlanego.

zawnioskowaną kwotę w dniu 2 sierpnia 2022 r. Zamówienie dotyczące powyższej inwestycji zostało ogłoszone 20 października 2022 r.⁶¹

(akta kontroli: tom I str. 474-487)

W czwartej edycji⁶² zbadano wniosek na kwotę 4 998,6 tys. zł. Inwestycja dotyczyła poprawy stanu infrastruktury drogowej na terenie Uzdrowiska Polańczyk. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie, co znalazło potwierdzenie w udzielonej wstępnej promesie z dnia 24 czerwca 2022 r. Gmina złożyła oświadczenie o ogłoszeniu postępowania zakupowego. BGK udzielił promesy na taką samą kwotę jak we wstępnej promesie, tj. 4 998,6 tys. zł.

(akta kontroli: tom I str. 488-509)

Wykorzystanie środków z Funduszu

Środki z Funduszu/RFIL w wysokości 4 500 tys. zł (wniosek z 29 września 2020 r. o dofinansowanie w kwocie 12 500,2 tys. zł) na *przebudowę i rozbudowę istniejącej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w miejscowości Wołkowyja* wpłynęły na konto Urzędu w dniu 16 grudnia 2020 r. Od daty ich wpływu do zapłaty za pierwszą fakturę (11 sierpnia 2021 r.) upłynęło blisko osiem miesięcy, za drugą (13 października 2021 r.) – 10 miesięcy, za trzecią i ostatnią z tej transzy (30 grudnia 2021 r.) – 12,5 miesiąca.

Na realizację ww. zadania w dniu 30 marca 2021 r. wpłynęły na konto Urzędu środki z wniosku z dnia 10 lutego 2021 r. o dofinansowanie w kwocie 5 865 tys. zł (tj. we wnioskowanej wysokości). Od daty wpływu środków do Urzędu do zapłaty za pierwszą fakturę (samochód asenizacyjny) w dniu 14 października 2021 r. upłynęło ponad sześć miesięcy, za drugą (30 grudnia 2021 r.) – dziewięć miesięcy, za trzecią (8 marca 2022 r.) – przeszło 11 miesięcy, za czwartą (28 lipca 2022 r.) – rok i prawie cztery miesiące, a za piątą (10 października 2022 r.) – przeszło półtora roku. Łącznie na ww. cel Gmina otrzymała 10 365 tys. zł. Przekazane przez Wojewodę środki nie były wydatkowane na inne cele niż wskazane we wnioskach, pomimo upływu znacznego czasu od ich otrzymania do wydatkowania, pozostawały niewykorzystane na rachunku bankowym Gminy, oprocentowanym, za wyjątkiem dwóch miesięcy, na poziomie 0%. Zgromadzone na rachunku środki nie zostały też ulokowane na lokatach.

(akta kontroli Tom II str. 1-8; Tom III str. 1-15; 176-178; 182-186)

Wg założeń zapisanych we wniosku o dofinansowanie oczyszczalnia miała zwiększyć średnią przepustowość z 220 m³ do 920 m³, a maksymalną z 300 m³/dobę do 1 196 m³/dobę. Przy realizacji miały zostać wykorzystane już istniejące obiekty kubaturowe poprzez ich adaptację na nowe funkcje oraz miały być wybudowane nowe obiekty kubaturowe, tj. membranowe reaktory biologiczne, budynek techniczny, komora obsługi, stacja zlewczą ścieków dowożonych. W uzasadnieniu wniosku zapisano m.in., że inwestycja ma na celu zwiększenie dyspozycyjności zasobów wód pitnych, poprawę ich stanu ekologicznego i jakości chemicznej.

Ogłoszenie⁶³ o postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (art. 39 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶⁴) w Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP) zamieszczono w dniu 30 grudnia 2020 r. Wartość kosztorysową inwestycji wyliczono na kwotę

⁶¹ Ogłoszenie nr 2022/BZP 00401233/01 z dnia 20 października 2022 r. – dostępne na stronie www.esolina.pl w zakładce „zamówienia publiczne”.

⁶² Termin naboru: 18.02.2022 r. – 11.03.2022 r.

⁶³ Nr 799414-N-2020

⁶⁴ jednolity tekst Dz.U. z 2019 r. poz.1843 ze zm.

10 644,8 tys. zł (netto). Wpłynęły dwie ważne oferty, umowa z wykonawcą została zawarta w dniu 24 lutego 2021 r. Zapisano w niej m.in., że wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy wyniesie 11 300,3 tys. zł, termin wykonania zamówienia wyznaczono na dzień 30 grudnia 2022 r., rozliczenie i zapłata następować będzie na podstawie rachunków lub faktur VAT częściowych, po uprzednim sporządzeniu i dołączeniu powykonawczych protokołów częściowych i końcowego odbioru robót, potwierdzonych przez inspektora nadzoru inwestorskiego. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia⁶⁵ zostało zamieszczone w BZP w dniu 1 marca 2021 r. Aneksem nr 1 z dnia 12 maja 2022 r., sporządzonym na podstawie protokołu konieczności z dnia 29 marca 2022 r., strony ustaliły wysokość wynagrodzenia za realizację przedmiotu umowy w kwocie 12 662,9 tys. zł.

(akta kontroli Tom III str.16-72; 76-82; 127-134)

W ramach ww. inwestycji ze środków RFIL dokonano płatności netto za siedem faktur wystawionych przez wykonawcę w łącznej wysokości 8 936,7 tys. zł⁶⁶.

(akta kontroli Tom III str. str. 4-15; 176-178; 182-186)

Do każdej płatności dołączone były: *protokoły odbioru wykonanych robót* podpisane przez inspektora nadzoru, przedstawiciela inwestora (Gminy), kierownika budowy wykonawcy; *protokoły częściowego odbioru robót* sporządzone przez przedstawiciela zamawiającego (inspektora ds. budownictwa), inspektora nadzoru inwestorskiego oraz kierownika budowy wykonawcy, zawierające tabelaryczne zestawienie przedmiotu częściowego odbioru robót oraz ocenę wykonania (bez zastrzeżeń), tj. zgodnie z dokumentacją projektową, warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych, aktualnymi normami i przepisami technicznymi, umową oraz zasadami sztuki budowlanej. Do każdej faktury dołączano *protokoły robót zanikających i ulegających zakryciu* oraz *protokoły odbioru i przekazania urządzeń technologicznych*. Zapłaty dokonano wyłącznie na zadania określone we wniosku o dofinansowanie. Ponoszone wydatki były należycie udokumentowane, wykonanie zadań było potwierdzone przez właściwe osoby, a zapłaty wykonawcom stosownymi wyciągami bankowymi. Wydatki, zgodnie z ich charakterem, ujęte zostały we właściwych podziałkach klasyfikacji budżetowej.

(akta kontroli Tom III str. 73-75; 83-120)

Ponadto z dofinansowania na ww. cel wydatkowano 870 tys. zł na zakup pojazdu specjalnego do czyszczenia kanalizacji. We wniosku z dnia 10 lutego 2021 r. o uzyskanie środków Funduszu w kwocie 5 865 tys. zł wskazano na konieczność zakupu wozu asenizacyjno-ciśnieniowego. Jednym z elementów kosztorysu inwestorskiego dla tej inwestycji, opracowanego przez podmiot zewnętrzny w czerwcu 2018 r., był zakup samochodu asenizacyjnego. Jego szacunkowa wartość netto wynosiła wówczas 880 tys. zł. Wg aktualizacji kosztorysu z września 2020 r. wartość zakupu oszacowano na kwotę 920 tys. zł netto. W gminnym planie postępowań o udzielenie zamówień publicznych na 2021 r. zamieszczonym w BZP⁶⁷ z dnia 29 stycznia 2021 r. zaplanowano dostawę samochodu asenizacyjnego w ramach zadania pt. *Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wołkowyja*. Zapisano m.in., że zamówienie winno zostać udzielone w trybie podstawowym wg art. 275 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, a orientacyjna wartość zamówienia wynosiła 900 tys. zł. W dniu 21 maja 2021 r. p.o. prezesa zarządu Gminnego Zakładu Komunalnego (GZK) ustalił wartość zamówienia na kwotę

⁶⁵ Nr 510419816-N-2021

⁶⁶ Zapłata w kwocie brutto za faktury została zaksięgowana na koncie 130-2 RFIL, strona „Ma”, (Rachunek bieżący jednostek budżetowych) i w kwocie netto na koncie 080-6-004, strona „Wn”, (Inwestycje/środki trwałe w budowie – Rozbudowa oczyszczalni w miejscowości Wołkowyja), w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdziale 90001 – Gospodarka ściekowa i ochrona wód, § - 6050 – Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych.

⁶⁷ nr 2021/BZP 00004427/01/P

890 tys. zł. Ogłoszenie o zamówieniu⁶⁸ zostało opublikowane w BZP z dnia 7 czerwca 2021 r. Specyfikacja warunków zamówienia została udostępniona na stronie internetowej <https://miniportal.uzp.gov.pl> od dnia 7 do dnia 15 czerwca 2021 r., wpłynęła jedna oferta za cenę brutto 1 070,1 tys. zł. Umowa z wykonawcą została zawarta w dniu 24 czerwca 2021 r., zapisano w niej m.in., że wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy wyniesie brutto 1 070,1 tys. zł, zapłata nastąpi w terminie 30 dni roboczych od dnia przekazania faktury. Protokół odbioru pojazdu spisany został w Polańczyku w dniu 15 września 2021 r., w tym samym dniu w Urzędzie została zaewidencjonowana faktura, która zgodnie z umową zapłacona została 14 października 2021 r., wydatek został ujęty w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdziale 90001 – Gospodarka ściekowa i ochrona wód, § - 6050 – Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych.

(akta kontroli Tom III str.132-178; 182; 185)

W ramach tego projektu – *Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wołkowyi* – środki z RFIL wydawkowano także na wynagrodzenie za usługę pełnienia funkcji nadzoru inwestorskiego. Zaprośzenie do złożenia propozycji cenowej skierowano do pięciorga wykonawców, wpłynęły oferty trojga – wybrano ofertę podmiotu z najniższą ceną, tj. 110 tys. zł netto, VAT 25,3 tys. zł, 135,3 tys. zł brutto. Umowę z wykonawcą zawarto w dniu 24 lutego 2021 r. Ze środków RFIL wydawkowano kwotę w wysokości 22 tys. zł.

(akta kontroli Tom III str. 121-126;179-181; 184; 476-477)

Założonym efektem inwestycji było zwiększenie liczby mieszkańców wsi korzystających z systemu odprowadzania ścieków o 34%, poprawa parametrów dostarczanej wody, poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej, w tym jakości usług turystycznych, wzrost konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej Gminy oraz poprawa jakości życia. Zaplanowano ponadto odprowadzanie do oczyszczalni, ścieków sanitarnych z trzech miejscowości, tj. Górzanka, Rybne oraz Wola Górzańska. Finalnie z systemu kanalizacyjnego winno skorzystać 1 500 mieszkańców Gminy i blisko 5 000 turystów. Wysokoefektywne oczyszczanie ścieków dowożonych i dopływających siecią kanalizacyjną miało przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego cennego przyrodniczo regionu Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, na terenie którego leży Gmina.

Łącznie do dnia 28 października 2022 r. z otrzymanego dofinansowania w kwocie 10 365 tys. zł wydawkowano 8 958,7 tys. zł, pozostało do wydawkowania 1 406,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 1-2; 4-15; 176-178; 182-186; 476-477)

W dniu 7 sierpnia 2020 r., na podstawie załącznika nr 1 do uchwały nr 102 Rady Ministrów, Gmina złożyła do PUW w Rzeszowie wniosek o dofinansowanie w wysokości 2 466,9 tys. zł. We wniosku nie określono celu wydawkowania środków, zapisano w nim jedynie, że Gmina zobowiązuje się do przeznaczenia ich w całości na wydatki majątkowe.

Środki z Funduszu/RFIL z ww. wniosku we wnioskowanej wysokości na konto Urzędu wpłynęły w dniu 7 września 2020 r.

(akta kontroli Tom II str. 9; Tom III str.1)

W ramach otrzymanego dofinansowania Gmina realizowała:

1. zadanie pn. *Budowa przepompowni ścieków wraz z odcinkiem kanalizacji tłocznej, siecią kanalizacji grawitacyjnej, budową muru oporowego oraz rozbiórką istniejącej przepompowni ścieków w miejscowości Polańczyk*. Od daty wpływu

⁶⁸ nr 2021/BZP 00073774/01

środków do Urzędu do zapłaty za pierwszą fakturę (21 czerwca 2021 r.) upłynęło ponad dziewięć miesięcy, a za drugą (i ostatnią) z tej transzy (12 października 2021 r.) – ponad 12 miesięcy. Ogłoszenie o postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (art. 39 ustawy Prawo zamówień publicznych w Biuletynie Zamówień Publicznych (BZP) zamieszczono w dniu 26 października 2020 r. Wartość planowanej inwestycji wg kosztorysu inwestorskiego stanowiła kwotę 1 393,4 tys. zł (1 132,8 tys. zł netto). Wpłynęły trzy oferty, zamawiający wybrał najkorzystniejszą na kwotę 1 386,3 tys. zł. Umowa z wykonawcą została zawarta w dniu 4 grudnia 2020 r., zapisano w niej m.in., że wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy wyniesie 1 386,3 tys. zł, rozliczenie i zapłata następować będzie na podstawie rachunków lub faktur VAT częściowych, po uprzednim sporządzeniu i dołączeniu powykonawczych protokołów częściowych i końcowego odbioru robót, potwierdzonych przez inspektora nadzoru inwestorskiego. Termin wykonania zamówienia ustalono na dzień 10 czerwca 2021 r. Aneks nr 2 z dnia 20 sierpnia 2021 r., strony ustaliły nowy termin wykonania zamówienia na dzień 17 września 2021 r. i nową wartość zamówienia stanowiącą kwotę brutto w wysokości 1 439,1 tys. zł. Zmiana wysokości wynagrodzenia, wg uzasadnienia z protokołu konieczności nr 1 wynikała m.in. ze zmiany lokalizacji instalacji fotowoltaicznej, konieczności zakupu i instalacji pompy wirowej odśrodkowej, wykonania dodatkowego przelewu awaryjnego.

W ramach ww. inwestycji ze środków RFIL dokonano płatności netto za dwie faktury wystawione przez wykonawcę w łącznej wysokości 1 170 tys. zł⁶⁹. Wpłata wynagrodzenia wykonawcy była poprzedzona protokołami nr 1 i 2 częściowego odbioru robót budowlanych wraz z zestawieniem wykonanych i wartością poszczególnych robót oraz protokołem odbioru końcowego.

Środki z RFIL, w ramach tego projektu wydatkowano także na wynagrodzenie za usługę pełnienia funkcji nadzoru inwestorskiego. Wartość netto przedmiotu zamówienia w wysokości 17 tys. zł⁷⁰ oszacowano na podstawie analizy własnej cen na umowy w Gminie Solina zawierane z inspektorami nadzoru. Umowę z wykonawcą zawarto w dniu 7 grudnia 2020 r. Ze środków RFIL wydatkowano kwotę 16 tys. zł.

(akta kontroli Tom III str. 182; 187-249; 478-479; 486-491)

2. zadanie pn. *Budowa sieci kanalizacyjnej dla miejscowości Zawóz – etap III*. Ogłoszenie o zamówieniu na roboty budowlane (udzielenym w trybie podstawowym wg art. 275 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷¹) w BZP⁷² zamieszczono w dniu 7 września 2021 r. Wartość planowanej inwestycji wg kosztorysu inwestorskiego stanowiła kwotę 1 244,9 tys. zł. Wpłynęły trzy oferty, zamawiający wybrał najkorzystniejszą na kwotę 1 030,5 tys. zł brutto. Do jednego z oferentów zamawiający zwrócił się o udzielenie wyjaśnień dotyczących wyliczenia ceny, ponieważ jego oferta była niższa o prawie 33% od średniej ustalonej przed wszczęciem postępowania. Oferent wyjaśnił m.in., że cena z oferty jest ceną realną, wyliczoną rzetelnie, uwzględnia wszystkie elementy wymienione w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Z uwagi na długotrwałą działalność na rynku i z racji stałej współpracy ze znaczącymi dostawcami materiałów ma zapewnione ceny zakupu niższe o około 40% od cen katalogowych.

⁶⁹ Odpowiednio: FV z dnia 15 czerwca 2021 r. – 504,7 tys. zł, FV z dnia 28 września 2021 r. – 665,3 tys. zł. Zapłata wykonawcy za faktury została zaksięgowana na koncie 130-2 RFIL, strona „Ma”.

⁷⁰ Stanowiła równowartość netto 3.980,07 Euro

⁷¹ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1710

⁷² 2021/BZP 00172391/01

Umowa z wykonawcą została zawarta w dniu 21 października 2021 r., zapisano w niej m.in., że wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy wyniesie 1 030,5 tys. zł brutto, rozliczenie i zapłata następować będzie na podstawie rachunków lub faktur VAT w kwotach potwierdzonych przez inspektora nadzoru inwestorskiego na zestawieniach wartości ukończonych robót, zgodnie protokołami częściowych odbiorów robót i odbioru końcowego. Termin wykonania zamówienia ustalono na dzień 22 września 2022 r.

Protokół odbioru końcowego spisany został w dniu 15 czerwca 2022 r., w którym zapisano „dobre” wykonanie przedmiotu umowy. Był on poprzedzony protokołami częściowego odbioru robót nr 1 z dnia 21 grudnia 2021 r. i nr 2 z 24 maja 2022 r., w których wyspecyfikowano wykonanie prac odpowiednio w kwotach brutto 366,9 tys. zł i 663,5 tys. zł. Ze środków RFIL Gmina zapłaciła wykonawcy należność za drugą fakturę w kwocie netto 539,5 tys. zł. Od daty wpływu środków na konto Urzędu w dniu 7 września 2020 r. do daty zapłaty w dniu 13 lipca 2022 r. upłynął rok i ponad 9 miesięcy.

Gmina ogłosiła postępowanie w trybie zapytania ofertowego na usługę pełnienia funkcji nadzoru inwestorskiego dla ww. zadania inwestycyjnego. Zaprośzenie do złożenia propozycji cenowej skierowano do czterech wykonawców, wpłynęły oferty dwóch – wybrano ofertę podmiotu z niższą ceną, tj. 14,2 tys. zł brutto. Umowę z wykonawcą zawarto w dniu 4 listopada 2021 r. Wynagrodzenie z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego, do dnia zakończenia kontroli, nie było zapłacone ze środków RFIL.

(akta kontroli Tom III str.1; 184; 250-354)

3. zadanie pn. *Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej wraz z infrastrukturą towarzyszącą sieci w miejscowości Polańczyk – Etap III*. Ogłoszenie o zamówieniu na roboty budowlane (udzielonym w trybie podstawowym wg art. 275 pkt 1 Prawo zamówień publicznych) w BZP⁷³ zamieszczono w dniu 30 sierpnia 2021 r. Projektowana długość sieci wodociągowej wraz z przyłączami wynosiła 1 017,2 m. Wartość planowanej inwestycji wg kosztorysu inwestorskiego stanowiła kwotę 941,3 tys. zł. Na realizację inwestycji Gmina zamierzała przeznaczyć kwotę 1 157,8 tys. zł. Wpłynęły trzy oferty, zamawiający jedną odrzucił (oferta nie została opatrzona podpisem elektronicznym), wybrał korzystniejszą – na kwotę 639,6 tys. zł brutto. Umowa z wykonawcą została zawarta w dniu 14 października 2021 r. Zapisano w niej m.in., że wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy wyniesie 639,6 tys. zł brutto, rozliczenie i zapłata następować będzie na podstawie rachunków lub faktur VAT w kwotach potwierdzonych przez inspektora nadzoru inwestorskiego na zestawieniach wartości ukończonych robót, zgodnie protokołami częściowych i końcowego odbioru robót. Zgodnie z ww. umową zadanie winno zostać wykonane w terminie ośmiu miesięcy od daty zawarcia umowy, tj. do dnia 14 czerwca 2022 r. Aneks nr 1⁷⁴, z powodu COVID-19 zakończenie inwestycji przesunięto o trzy miesiące, tj. do dnia 14 września 2022 r. Budowa nowej sieci wodociągowej – obok istniejącej starej wyeksploatowanej – miała na celu m.in. zwiększenie wydajności sieci, budowę kolektorów, przyłączy wodociągowych zakończonych studzienkami wodomierzowymi, rozbudowę monitoringu.

(akta kontroli Tom III str.355-406)

W ramach ww. inwestycji ze środków RFIL dokonano płatności netto za dwie faktury⁷⁵, łącznie 520 tys. zł. Od otrzymania dofinansowania do zapłaty wykonawcy

⁷³ 2021/BZP 00163957/01

⁷⁴ z dnia 14 października 2021 r.

⁷⁵ Wystawione przez wykonawcę odpowiednio: FV nr 1 z dnia 27 grudnia 2021 r. – 109,1 tys. zł (zapłacono 30 grudnia 2021 r.), FV nr 2 z dnia 29 września 2022 r. – 410,9 tys. zł (zapłacono 10 października 2022 r.).

upłynęło odpowiednio ponad 15 i 25 miesięcy. Do faktur dołączono protokół częściowego odbioru robót z dnia 27 października 2021 r. wraz z zestawieniem wykonanych robót, protokół odbioru próby szczelności sieci wodociągowej oraz protokół końcowy odbioru wykonanych robót z dnia 29 września 2022 r.

(akta kontroli Tom III str.430-454; 467-468; 492)

Gmina ogłosiła postępowanie w trybie zapytania ofertowego na usługę pełnienia funkcji nadzoru inwestorskiego dla ww. zadania inwestycyjnego. Zaproszenie do złożenia propozycji cenowej skierowano do czterech wykonawców, wpłynęły oferty dwóch – wybrano ofertę podmiotu z niższą ceną, tj. 11,8 tys. zł brutto. Umowę z wykonawcą zawarto w dniu 4 listopada 2021 r.

(akta kontroli Tom III str.455-466; 469-475; 480-485)

W celu monitorowania rezultatów uzyskiwanych z wykorzystania środków Funduszu oraz zapewnienia efektywności ponoszonych wydatków, jeszcze na etapie przygotowania procedury udzielenia zamówienia publicznego, w załączonym do ogłoszenia o zamówieniu wzorze umowy, jak też w umowach wskazano szereg obowiązków wykonawców. W przypadku prowadzenia robót na podstawie pozwolenia na budowę byli oni zobligowani m.in. do: skompletowania i przedstawienia zamawiającemu dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu umowy, w szczególności dokumentów wskazanych w art. 57 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*⁷⁶ oraz uzyskania na dzień odbioru końcowego pozytywnych opinii i stanowisk innych organów (Straży Pożarnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, itp.), zapewnienia na czas trwania robót kierownika budowy oraz kierowników robót branżowych z odpowiednimi uprawnieniami. W terminie do 14 dni kalendarzowych od daty zawarcia umowy zobowiązani byli do przygotowania i przedłożenia do zatwierdzenia przez zamawiającego *Programu zapewnienia jakości* zawierającego m.in. procedury dotyczące zarządzania jakością podczas wykonywania umów; obiegu informacji; zarządzania jakością na terenie budów; zapewniające, że podwykonawcy spełniają wymagania zarządzania jakością.

Program zapewnienia jakości dla budowy przepompowni w Polańczyku zawierał m.in. informacje nt. organizacji wykonania robót, w tym terminów, sposobu prowadzenia prac, wykazu zespołów roboczych, ich kwalifikacji i przygotowania praktycznego, osób odpowiedzialnych za jakość i terminowość wykonania poszczególnych etapów inwestycji, systemu sterowania kontrolą jakości, sposobu i form gromadzenia wyników badań laboratoryjnych, zapisów pomiarów, wyciąganych wniosków i zastosowanych korekt w procesie technologicznym czy maszyn i urządzeń stosowanych na budowie.

(akta kontroli Tom III str.42-72; 236-248)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK sporządzone w Gminie wnioski o dofinansowanie z Funduszu były opracowane rzetelnie, zawierały wymagane dane i informacje o planowanych do dofinansowania zamierzeniach inwestycyjnych. Nie zawierały błędów formalnych, nie były uzupełniane po ich złożeniu, dołączono do nich niezbędne oświadczenia wymagane odpowiednim rodzajem wniosku. Dofinansowane inwestycje ujęte były w dokumentach planistycznych bądź stanowiły kontynuację (poszerzenie o kolejne etapy) wcześniej rozpoczętych robót budowlanych. Dla każdej z dofinansowanych inwestycji sporządzono kosztorysy inwestorskie, uaktualniane w zależności od

⁷⁶ Dz.U z 2020 r. poz. 1333 ze zm.

zmian cen rynkowych bądź znacznego upływu czasu od daty opracowania poprzedniego.

W Gminie, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji robót budowlanych, udzielenie zamówienia każdorazowo poprzedzone było prawidłowo przeprowadzonym postępowaniem z zastosowaniem przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*. Także z zachowaniem przepisów cyt. ustawy dokonano wyboru inspektorów nadzoru inwestorskiego. W zawartych umowach szczegółowo określono obowiązki wykonawców przedmiotu umów, zobowiązując ich dodatkowo do opracowania *programów zapewnienia jakości*, określających szereg procedur odnoszących się do zarządzania jakością podczas wykonywania robót budowlanych. Przed wydatkowaniem środków pochodzących z Funduszu, zgodnie z zawartymi umowami, dokonywano odbiorów częściowych i sporządzano stosowne protokoły, do których dołączano tabelaryczne zestawienia wykonanych robót wraz z oceną ich wykonania, protokoły robót zanikających i ulegających zakryciu czy protokoły odbioru i przekazania urządzeń technologicznych, protokoły odbiorów końcowych oraz protokoły z wykonanych prób np. szczelności sieci, przy udziale przedstawicieli wykonawcy, inspektora nadzoru inwestorskiego i zamawiającego. Poniesione wydatki przeznaczono wyłącznie na cele i zadania wskazane w złożonych wnioskach, były one należycie udokumentowane, zapłata za wykonanie zadań była potwierdzona stosownymi wyciągami bankowymi i zgodnie z ich charakterem wydatki ujęte zostały we właściwych podziałkach klasyfikacji budżetowej.

Środki wydatkowano uwzględniając zasady określone w art. 44 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷⁷, tj. na cele określone we wnioskach, oszczędnie, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów do poniesionych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Wydatkowano je w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, a także w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, zgodnie z podpisanymi umowami i aneksami harmonogramami, na podstawie prawidłowo wystawionych, opisanych i zatwierdzonych dokumentów księgowych. Jednak z uwagi na długotrwałe przetrzymywanie środków Funduszu na rachunku bankowym, którego oprocentowanie w 2021 r., za wyjątkiem dwóch miesięcy wynosiło 0% oraz nieumieszczenie ich na lokatach, nie można stwierdzić, że zostały one efektywnie wykorzystane. Ocenę tę uzasadnia przede wszystkim fakt posiadania wiedzy, że wydatkowanie środków nastąpi dopiero po rozstrzygnięciu postępowań o udzielenie zamówień publicznych oraz, zgodnie z zawartymi umowami z wykonawcami, po dokonaniu odbiorów częściowych wykonania robót. Zdaniem NIK, w sytuacji gdy przekazane przez Wojewodę środki pozostawały przez długi okres na rachunku Gminy – można było je efektywniej wykorzystać, np. poprzez założenie lokat.

OBSZAR	3. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczych (informacyjnych)
Opis stanu faktycznego	Przepis art. 65 ust. 13 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy COVID-19 stanowi że, po zakończeniu roku budżetowego Wójt przedkłada organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o wykonaniu planu finansowego rachunku, na którym gromadzone są środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Za 2020 r. Wójt nie przedłożył Radzie Gminy cytowanej powyżej informacji. Wójt wyjaśnił, że „Informację o wykonaniu planu finansowego rachunku na którym gromadzone były środki z Funduszu Wójt przedłożył Radzie

⁷⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.

Gminy w treści sprawozdania z wykonania budżetu Gminy za 2021 rok. W 2020 r. nie była sporządzana informacja, ponieważ środki Funduszu nie były wydatkowane. Informacja o wykonaniu planu finansowego rachunku, na którym gromadzone były środki z Funduszu zgodnie z art. 65 ust. 11 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. *o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw*, po zakończeniu roku budżetowego zostanie sporządzona i przedłożona Radzie Gminy Solina w najbliższym okresie.”

(akta kontroli: tom I str. 25-28)

W sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy za 2021 r. wykazano środki otrzymane w ramach Funduszu wyszczególniając dział, rozdział i paragraf klasyfikacji budżetowej oraz przedstawiono ich wykorzystanie w ujęciu procentowym. Zawarte w sprawozdaniu dane były zgodne z faktycznie poniesionymi wydatkami. W sprawozdaniu wskazano również, że otrzymana z programu „Rosnąca Odporność” kwota 250 tys. zł zostanie wykorzystana w 2022 r.

(akta kontroli: tom II str. 185-219)

W ramach RFIL Gmina była zobowiązana do przedkładania do właściwego wojewody, przez elektroniczną skrzynkę podawczą, rocznych informacji o wykorzystaniu środków, według stanu na koniec danego roku, w terminie 30 dni od dnia zakończenia okresu, za który sporządzana jest informacja o wykorzystaniu środków oraz 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania przekazanych środków⁷⁸.

Z RFIL na konto Urzędu w dniu 7 września 2020 r. wpłynęło 2 466,9 tys. zł, w dniu 16 grudnia 2020 r. – 4 500 tys. zł oraz w dniu 30 marca 2021 r. 5 865 tys. zł. Gmina nie sporządziła i nie przekazała wojewodzie w terminie 30 dni wyżej wspomnianego sprawozdania za 2020 r. W 2021 r. zostały wykorzystane w całości środki z postępowania konkursowego w wyniku, którego Gmina otrzymała 4 500 tys. zł, pozostałe środki zostały wykorzystane w części⁷⁹. W dniu 31 stycznia 2022 r. Gmina sporządziła informację o wykorzystaniu środków z Funduszu na zadania inwestycyjne zrealizowane do końca 2021 r., zgodnie z załącznikiem nr 5 do uchwały nr 102 Rady Ministrów. W informacjach wskazano klasyfikację budżetową, łączną wartość wydatków majątkowych oraz udział środków Funduszu w całym wydatku. Dane o wydatkach były zgodne z dokumentacją dotyczącą realizacji inwestycji, tj. fakturami za poszczególne etapy prac.

(akta kontroli: tom I str. 183-199, 211-217; tom II str. 220-234)

Gmina nie sporządziła informacji o wykorzystaniu dofinansowania w kwocie 4 500 tys. zł, która powinna zostać sporządzona w terminie 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania środków.

Wójt wyjaśnił, że: „Informacja za 2020 r. nie była sporządzana ponieważ Gmina Solina nie wydatkowała środków funduszu w 2020 roku. Gmina nie składała informacji o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego, po zakończeniu realizacji inwestycji, tj. 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania przekazanych środków, ponieważ inwestycja finansowana ze środków funduszu pn. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wołkowyja, jest w trakcie realizacji i Gmina niezwłocznie po jej zakończeniu sporządzi niezbędne sprawozdania. Informacja sporządzona na koniec roku z wyszczególnieniem środków funduszu w wysokości

⁷⁸ §13 Uchwały nr 102 Rady Ministrów.

⁷⁹ Stan na 6.10.2022 r.

4 500 000 zł, nie była wcześniej składana jako informacja w terminie 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania przekazanych środków, w związku z interpretacją obowiązku składania informacji po zakończeniu realizacji zadania. Na dzień dzisiejszy realizacja zadania pn. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wołkowyja nie została zakończona. W przypadku niedotrzymania terminu informacja zostanie złożona niezwłocznie."

(akta kontroli: tom I str. 111-118)

W dniu 6 maja 2022 r. Gmina przekazała do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego korektę⁸⁰ zestawień wykorzystywanych środków z podziałem na środki przeznaczone na funkcjonowanie infolinii oraz dowóz osób do punktów szczepień za 2021 r. Zestawienie zostało opracowane na podstawie cyklicznie przesyłanych rozliczeń do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego oraz rachunków za poniesione koszty. Kwoty były zgodne z zestawieniem obrotów na rachunku bankowym przeznaczonym dla środków z Funduszu oraz fakturami za poniesione koszty. Gmina przekazała również informację o liczbie mieszkańców objętych dowozem do punktu szczepień.

(akta kontroli: tom I str. 149; tom II str. 235-267)

Sprawozdanie z wykonania programu „Laboratoria Przyszłości” Gmina przesłała do PUW w dniu 28 lutego 2022 r. Sprawozdanie nie było korygowane i posiadało załączoną listę zakupionego wyposażenia. Sprawozdanie zostało opracowane na podstawie faktycznie poniesionych kosztów wynikających z faktur za zakup wyposażenia.

(akta kontroli: tom I str. 218-279; tom II str. 268-341)

Sprawozdanie z podjętych działań promocyjnych, w tym organizacyjnych, technicznych lub organizacyjno-technicznych mających na celu zwiększenie liczby zaszczepionych mieszkańców przeciw Covid-19, zostało opracowane na podstawie faktycznie poniesionych kosztów wynikających z zaksięgowanych faktur, i wg wzorcowego formularza otrzymanego z PUW w Rzeszowie. W sprawozdaniu zawarto informacje dotyczące: opisu podjętych czynności, opisu osiągniętych rezultatów (liczbę osób które zostały zaszczepione, poinformowane o możliwości zaszczepienia się), nr faktury lub innego dokumentu potwierdzającego wydatek, datę dokumentu potwierdzającego wydatek, kwotę wydatku oraz klasyfikację budżetową wydatków (dział, rozdział, paragraf).

Sprawozdanie zostało opracowane 30 września 2021 r. Z uwagi na niezgodność z planem działań promujących szczepienia (plan z 14 lipca 2021 r.), który został zaakceptowany przez Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, konieczne było przygotowanie skorygowanego sprawozdania. Zweryfikowane sprawozdanie zostało sporządzone 15 października 2021 r.

(akta kontroli: tom I str. 119-148; tom II str. 342-343)

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” zgodnie z zawartą umową z dnia 25 kwietnia 2022 r. pomiędzy Gminą a Wojewodą Podkarpackim powinien zostać rozliczony za 2022 r. do dnia 15.01.2023 r. Zgodnie z umową wzór sprawozdania zostanie przesłany do Gminy odrębnie⁸¹.

(akta kontroli: tom II str. 344-368)

⁸⁰ W pierwszym zestawieniu przypisano część środków za dowóz osób do punktów szczepień po stronie kosztów infolinii.

⁸¹ Zgodnie z § 4 ust. 1 Umowy nr S-I.946.11.83.2022 w sprawie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie zadania w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022.

W 2022 r. Gmina nie otrzymała środków w ramach PIS i obecnie finansuje zadania inwestycyjne z własnych środków.

(akta kontroli: tom I str. 178-182)

Wójt wyjaśnił, że „Gmina Solina nie napotkała barier w planowaniu środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Istnieją natomiast bariery w wydatkowaniu środków polegające na niejasnych przepisach w zakresie przekazywania zaliczek wykonawcom inwestycji, a także problem rozliczania podatku VAT od zrealizowanych inwestycji, który nadal nie jest rozstrzygnięty”.

(akta kontroli: tom I str. 111-118)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Za 2020 r. Wójt nie sporządził i nie przedłożył Radzie Gminy informacji o wykonaniu planu finansowego rachunku, na którym gromadzone są środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, pomimo obowiązku wynikającego z art. 65 ust. 13 ustawy o zmianie ustawy COVID-19.
2. Gmina nie przedłożyła do właściwego wojewody rocznej informacji o wykorzystaniu środków według stanu na koniec 2020 r., wymaganej przepisem § 13 uchwały nr 102 Rady Ministrów. Zgodnie z tym przepisem Gmina była zobowiązana do jej złożenia w terminie 30 dni od dnia zakończenia okresu, za który sporządzana jest informacja. Ponadto Gmina winna złożyć cyt. informację zgodnie z jej zobowiązaniem zapisanym w złożonych wnioskach o dofinansowanie, w ramach których otrzymała środki w wysokości 2 466,9 tys. zł oraz 4 500 tys. zł.
3. Gmina nie przedłożyła do właściwego wojewody informacji o wykorzystaniu środków otrzymanych w ramach RFIL, którą wg cyt. powyżej przepisu § 13 uchwały nr 102 Rady Ministrów, winna była złożyć w terminie 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania kwoty 4 500 tys. zł, tj. do dnia 1 marca 2022 r.

Wójt wyjaśnił, że: „Informację o wykonaniu planu finansowego rachunku na którym gromadzone były środki z Funduszu Wójt przedłożył Radzie Gminy w treści sprawozdania z wykonania budżetu Gminy za 2021 r. W 2020 roku nie była sporządzana informacja, ponieważ środki Funduszu nie były wydatkowane”.

Odnosnie nieprzedłożenia w terminie 30 dni informacji za 2020 r. Wójt Gminy wyjaśnił, że „Informacja za 2020 rok nie była sporządzona, ponieważ Gmina nie wydatkowała środków z funduszu w 2020 r.”

Wyjaśnił też, że „Gmina nie składała informacji o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego, po zakończeniu realizacji inwestycji, tj. 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania przekazanych środków, ponieważ inwestycja finansowana ze środków funduszu pn. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wołkowyja, jest w trakcie realizacji i Gmina niezwłocznie po jej zakończeniu sporządzi niezbędne sprawozdania. Informacja sporządzana na koniec roku z wyszczególnieniem środków funduszu w wysokości 4 500 tys. zł, nie była wcześniej składana jako informacja w terminie 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania przekazanych środków, w związku z interpretacją obowiązku składania informacji po zakończeniu realizacji zadania.”

(akta kontroli: tom I str. 25-28, 111-118)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Wójt nie wywiązał się z obowiązków informacyjnych za 2020 r., nałożonych przepisami ustawy o zmianie ustawy COVID-19 oraz uchwały nr 102 Rady Ministrów, z realizacji zadań inwestycyjnych dofinansowanych ze środków RFIL.

W Gminie nie dopełniono wymogu odnośnie sporządzenia i przedłożenia Radzie Gminy informacji za 2020 r. z wykonania planu finansowego rachunku, na którym gromadzone są środki z Funduszu, pomimo takiego obowiązku zawartego w art. 65 ust. 13 ustawy o zmianie ustawy COVID-19. Zgodnie z cyt. wymogiem stosowną informację za 2021 r. Wójt przedłożył Radzie Gminy.

Z powodu niezłożenia rocznej informacji o wykorzystaniu środków według stanu na koniec 2020 r. naruszono również przepis § 13 uchwały nr 102 Rady Ministrów, wg którego Gmina była zobowiązana do przedłożenia właściwemu wojewodzie takiej informacji w terminie 30 dni od dnia zakończenia okresu, za który jest ona sporządzana. Rzetelnie i prawidłowo sporządzone sprawozdania, zarówno pod względem merytorycznym jak i formalno-rachunkowym, zgodnie z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych z wykorzystania środków za 2021 r., zostały we wskazanym powyżej terminie przekazane wojewodzie.

W Gminie nie został również spełniony obowiązek przedłożenia właściwemu wojewodzie informacji o wykorzystaniu środków w terminie 60 dni od dnia zakończenia ich wydatkowania, co skutkowało naruszeniem dyspozycji ujętej cyt. powyżej przepisie § 13 uchwały nr 102 Rady Ministrów.

Obowiązki informacyjno-sprawozdawcze wynikające z realizacji zadania dotyczącego transportu osób do punktów szczepień, programu Laboratoria Przyszłości, działań promocyjnych w celu zwiększenia liczby zaszczepionych mieszkańców przeciw COVID-19 zostały wykonane prawidłowo, wg stosownych formularzy rozliczeń, na podstawie faktycznie poniesionych kosztów.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski oraz uwagę:

1. Opracowywanie planów finansowych otrzymanych środków z Funduszu na wydzielonym rachunek dochodów, stosownie do przepisu z art. 65 ust. 12 w związku z ust. 11 ustawy dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy COVID-19.
2. Przedłożenie Wojewodzie Podkarpackiemu informacji o wykorzystaniu środków otrzymanych w ramach RFIL, którą wg przepisu § 13 uchwały nr 102 Rady Ministrów, należało złożyć w terminie 60 dni od dnia zakończenia wydatkowania kwoty 4 500 tys. zł, tj. do dnia 1 marca 2022 r.

Uwaga

W związku z prawidłowym złożeniem i poprawieniem w kolejnym roku stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości, które wystąpiły za 2020 r., Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje w tym zakresie uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 29 listopada 2022 r.

Kontrolerzy
Robert Szwagiel
Doradca techniczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

Mateusz Malig
Inspektor k.p.

.....
podpis

